

Näyttötutkinnon perusteet

**KARJATALOUDEN
AMMATTITUTKINTO
2004**

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

DNO 10/011/2004
MÄÄRÄYS **Velvoittavana
noudatettava**
PÄIVÄMÄÄRÄ 27.2.2004
Voimassaoloaika
1.4.2004 alkaen toistaiseksi
Säännökset, joihin toimivalta
Määräyksen antamiseen perustuu
L 631/1998 13 § 2 mom
A 812/1998 1 § 1 mom
Kumoo määräyksen no 19/011/98
Muuttaa määräystä no

KARJATALOUDEN AMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallituksen johtokunta on päättänyt karjatalouden ammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.4.2004 lukien toistaiseksi.

Tutkintoon tai sen osaan valmistavan koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä koulutusta varten opetussuunnitelma noudattaen, mitä näissä tutkinnon perusteissa on määrätty. Ammattitaidon näytöt on järjestettävä osana valmistavaa koulutusta.

Tutkintotoimikunta, tutkinnon järjestäjä ja koulutuksen järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Todistuksiin merkittävistä tiedoista ja todistumalleista sekä henkilökohtaisten opiskeluohjelmien laatimisen perusteista määrätään erikseen.

Pääjohtaja KIRSI LINDROOS
Kirsi Lindroos

Opetusneuvos JUHANI LAPIOLAHTI
Juhani Lapiolahti

SISÄLLYSLUETTELO

1	Luku	
	NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET	7
1 §	Näyttötutkinnot	7
2 §	Näyttötutkintoihin valmistava koulutus	7
3 §	Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintosuoritusten arvioinnin yleiset perusteet	7
2	Luku	
	KARJATALOUDEN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	8
1 §	Tutkinnon osat	8
3	Luku	
	KARJATALOUDEN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	10
	Karjatalousyrittäjä	
1 §	Tilan hoito ja kehittäminen	10
	a) Ammattitaitovaatimukset	10
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	10
2 §	Lypsykarjatalous	12
	a) Ammattitaitovaatimukset	12
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	12
3 §	Sikatalous	14
	a) Ammattitaitovaatimukset	14
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	15
4 §	Siipikarjatalous	16
	a) Ammattitaitovaatimukset	16
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	17
5 §	Erikoistunut naudanlihantuotanto	18
	a) Ammattitaitovaatimukset	18
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	19
6 §	Lammastalous	21
	a) Ammattitaitovaatimukset	21
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	21
7 §	Rehuntuotanto	23
	a) Ammattitaitovaatimukset	23
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	23

Maatalouslomittaja

8 §	Maatalouslomitus	24
	a) Ammattitaitovaatimukset	24
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	24
9 §	Lypsykarjatalous	25
	a) Ammattitaitovaatimukset	25
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	26
10 §	Sikatalous	28
	a) Ammattitaitovaatimukset	28
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	28
11 §	Siipikarjatalous	30
	a) Ammattitaitovaatimukset	30
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	30
12 §	Erikoistunut naudanlihantuotanto	32
	a) Ammattitaitovaatimukset	32
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	32
13 §	Lammastalous	34
	a) Ammattitaitovaatimukset	34
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	34
14 §	Hevostalous	36
	a) Ammattitaitovaatimukset	36
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	36
15 §	Rehuntuotanto	37
	a) Ammattitaitovaatimukset	37
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	37
16 §	Yrittäjyys	38
	a) Ammattitaitovaatimukset	38
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	38

Sorkkahoitaja

17 §	Sorkkahoito	40
	a) Ammattitaitovaatimukset	40
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	40

Vapaasti valittava osa

18 §	Esimiehenä toimiminen	41
	a) Ammattitaitovaatimukset	41
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	42
19 §	Ammattitaidon osoittamistavat	43

LIITE	Ammatin kuvaus	45
-------	----------------------	----

1 Luku

NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

1 § Näyttötutkinnot

Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia. Koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista voidaan hyödyntää tutkinnoissa vaaditun ammattitaidon näytöissä.

Näyttötutkinnot ovat rakenteeltaan modulaarisia. Ne muodostuvat työelämästä ja sen kehittymistarpeista johdetuista tehtäväkokonaisuuksista, joille on ominaista toiminnallisen ja tiedollisen perustan yhteisyys, ammattitaidon monipuolisuus sekä työprosessin ja sen tulosten yhdentyminen. Tutkinnon osa muodostaa ammatti-pätevyuden osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäisesti arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Näytöt järjestetään ja suoritetaan joustavasti tutkinnon osa kerrallaan. Koko tutkinnon sijasta tavoitteena voi olla myös tietyn tai tiettyjen tutkinnon osien suorittaminen.

Ammattitaitovaatimusten kuvauksen perustana on pätevyystyyppitys, jonka katsotaan parhaiten soveltuvan ammattialalle. Kuvauksessa keskitytään ammatin ydin-toimintojen vaatimuksiin, toimintaprosessien hallintaan ja laaja-alaiseen ammatti-käytäntöön. Vaatimukset kattavat myös työelämässä tarvittavan kielitaidon ja sosiaaliset valmiudet.

2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei muodollisesti voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin erilaisen valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistavan koulutuksen järjestäjän tulee vahvistaa opetussuunnitelma tutkintojen perusteiden mukaiseksi. Koulutus ja siihen sisältyvät näytöt on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Koulutuksen järjestäjän velvollisuutena on järjestää näytöt osana valmistavaa koulutusta. Opiskelijan velvollisuutena on osallistua näyttöihin osana opintojaan.

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavaan perustutkintoon sisältyvät yhteiset opinnot eivät ole pakollisia koulutuksessa, joka valmistaa näyttötutkintona suoritettavaan perustutkintoon. Niiden tavoitteet tulee ottaa kuitenkin soveltuvin osin huomioon opetussuunnitelmassa ja opetuksen järjestämisessä.

3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintosuoritusten arvioinnin yleiset perusteet

Näyttöjen arviointi edellyttää järjestelmällistä aineiston keräämistä, päätöksentekoa ja dokumentointia tutkinnon suorittajan ammatillisista ja työtoimintavalmiuksista suhteessa tutkinnon perusteissa määritelyihin ammattitaitovaatimuksiin ja arviointikriteereihin.

Arvioinnin painopisteen tulee olla tekemisessä ja työssä toimimisessa. Taito tai osaaminen on arvioitava pääsääntöisesti suoraan vastaavasta työtoiminnasta.

Näyttöympäristön tulee olla todellinen tai mahdollisimman aito. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä, kuten havainnointia, haastatteluja, kyselyjä, aikaisempia dokumentoituja näyttöjä sekä itse- ja ryhmäarviointia. Näytöt tulee järjestää tutkinnon osittain siten, että niissä voidaan arvioida ammatinhallinnan kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Arvioinnin kohteilla ilmaistaan osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota. Kohteet tulee kiinnittää ydintaitoihin, työn perustana olevan tiedon hallintaan, työmenetelmiin, työvälineiden ja materiaalien hallintaan sekä työprosessin hallintaan. Sekä arvioinnin kohteet että kriteerit johdetaan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteisiin perustuvat arviointikriteerit kuvaavat ja täsmentävät eritasoisia suorituksia. Kriteereillä ilmaistaan kynnykset, joiden avulla erotellaan eritasoiset suoritukset.

2 Luku

KARJATALOUDEN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § Tutkinnon osat

Karjatalouden ammattitutkinto muodostuu pakollisista ja valinnaisista tutkinnon osista.

Tutkinnossa voi suuntautua karjatalousyrittäjäksi, maatalouslomittajaksi tai sorkkahoitajaksi. Lisäksi voi pätevöityä johtavaksi maatalouslomittajaksi suorittamalla vapaasti valittavan tutkinnon osan Esimiehenä toimiminen (§ 18).

Karjatalousyrittäjä:

Tutkinto muodostuu yhdestä pakollisesta ja kahdesta valinnaisesta tutkinnon osasta. Tilan hoito ja kehittäminen (§ 1) on pakollinen osa ja lisäksi on suoritettava kaksi valinnaista tutkinnon osaa seuraavista: Lypsykarjatalous (§ 2), Sikatalous (§ 3), Siipikarjatalous (§ 4), Erikoistunut naudanlihantuotanto (§ 5), Lammastalous (§ 6) tai Rehuntuotanto (§ 7).

Maatalouslomittaja:

Tutkinto muodostuu yhdestä pakollisesta ja kahdesta valinnaisesta tutkinnon osasta. Maatalouslomitus (§ 8) on pakollinen osa ja lisäksi on suoritettava kaksi valinnaista tutkinnon osaa seuraavista: Lypsykarjatalous (§ 9), Sikatalous (§ 10), Siipikarjatalous (§ 11), Erikoistunut naudanlihantuotanto (§ 12), Lammastalous (§ 13), Hevostalous (§ 14), Rehuntuotanto (§ 15) tai Yrittäjyys (§ 16).

Sorkkahoitaja:

Tutkinto muodostuu kahdesta pakollisesta osasta, jotka ovat Yrittäjyys (§ 16) ja Sorkkahoito (§ 17).

KARJATALOUSYRITTÄJÄ

Pakollinen osa	Valinnainen osa
Tilan hoito ja kehittäminen	Lypsykarjatalous
	Sikatalous
	Siipikarjatalous
	Erikoistunut naudan- lihantuotanto
	Lammastalous
	Rehuntuotanto

MAATALOUSLOMITTAJA

Pakollinen osa	Valinnaiset osat
Maatalouslomitus	Lypsykarjatalous
	Sikatalous
	Siipikarjatalous
	Erikoistunut naudan- lihantuotanto
	Lammastalous
	Hevostalous
	Rehuntuotanto
	Yrittäjyys

SORKKAHOITAJA

Pakolliset osat
Yrittäjyys
Sorkkahoito

VAPAASTI VALITTAVA OSA

Esimiehenä toimiminen

Kuvio 1. Karjatalouden ammattitutkinnon suuntautumiset ja tutkinnon osat.

3 Luku

KARJATALOUDEN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

KARJATALOUSYRITTÄJÄ

1 § Tilan hoito ja kehittäminen

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja ymmärtää karjatilán yrityksenä, osaa johtaa sitä ja arvioida ajankäytön. Hän tiedostaa tilakokonaisuuden ja sen eri osien merkityksen sekä kehittämistarpeet ja -mahdollisuudet. Hän osaa tehdä lyhyen ja pitkän aikavälin suunnitelmia ja käyttää niitä hyödykseen yrityksen kehittämisessä. Hän on perehtynyt kannattavuus- ja tuotantokustannuslaskelmiin ja osaa hyödyntää niitä sekä muita talouslaskelmia. Hän ymmärtää laatujärjestelmän merkityksen ja osaa käyttää sitä yrityksen hoidossa ja kehittämisessä. Hän osaa tehdä investointisuunnitelmia ja valita niihin sopivat rahoitusvaihtoehdot. Hän tuntee tarvittavien sopimusten sisällön ja pystyy tekemään tuotantoon liittyvät hankinnat tarkoituksenmukaisesti. Hän osaa rationalisoida ja kehittää tilán tuotantomenetelmiä.

Tutkinnon suorittaja on selvillä säädösten ja maatalouspolitiikan vaikutuksista tilán tuotantoon ja kannattavuuteen. Hän tuntee tukimuodot ja niiden vaatimukset ja osaa hakea niitä. Hän osaa laatia talousarvion, järjestää kirjanpidon ja verotuksen, suunnitella verotusta sekä tulkita tilinpäätöstä. Hän tuntee oman sosiaaliturvansa ja tietää oikeutensa ja velvollisuutensa toimiessaan työnantajana. Hän tuntee markkinoinnin perusteet.

Tutkinnon suorittaja on kiinnostunut itsensä kehittämisestä, osaa hankkia tarvittavat tiedot ja palvelut sekä käyttää tietotekniikkaa. Hän osaa pitää huolta työhyvinvoinnistaan sekä edistää toiminnallaan myönteisen mielikuvan luomista maaseudusta. Hän tuntee yhteistyön mahdollisuudet, osaa hakeutua yhteistyöhön ja toimia erilaisissa ryhmissä ja vuorovaikutustilanteissa sekä kommunikoida myös muulla kuin omalla äidinkielellään.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- henkilökohtaisten vahvuuksien ja kehittämistarpeiden tunnistaminen
- omien johtajavalmiuksien tuntemus
- tilán kehittämistarpeiden arviointi ja toteutus
- tilakohtaisten vuosisuunnitelmien tekeminen
- kannattavuuden arviointi
- laatujärjestelmän käyttö
- rahoitusmahdollisuuksien tuntemus

- sopimuskäytännön tuntemus
- hankintojen ja tuotteiden myynnin järjestäminen
- maatalouspolitiikan ja säädösten tuntemus
- talousarvion laadinta
- verotuksen tuntemus
- työnantajana toimiminen
- yhteistyötaidot
- markkinoinnin perusteiden tuntemus
- tiedonhankintataidot
- tietotekniikan hyväksikäyttö
- kielitaito.

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja tiedostaa määrätietoisesti johtamisen merkityksen karjatalousyrityksen vastuuhenkilönä ja pystyy tunnistamaan omat henkilökohtaiset ominaisuutensa yrityksen johtajana. Hän pystyy arvioimaan ajankäytön ja järjestämään työt niin, että työmäärä pysyy kohtuullisena sekä osaa pitää huolta omasta fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnistaan. Hän osaa arvioida tilakokonaisuutta ja määrittää kehittämiskohteiden tärkeysjärjestyksen ottamalla huomioon esimerkiksi suunnittelujen parannusten vaikutukset yrityksen talouteen ja käytettävään työaikaan. Hän tuntee investointien rahoitusmahdollisuudet ja osaa toteuttaa suunnitellut kehittämistoimet.

Tutkinnon suorittaja tuntee yrityksen kannattavuuteen vaikuttavat tekijät ja osaa arvioida yritystoiminnan kannattavuutta sekä pitkällä että lyhyellä aikavälillä. Kannattavuuden arvioinnit hän osaa toteuttaa manuaalisesti tai tietokoneella tehtävillä suunnitelmilla ja laskelmilla. Hän osaa suunnitella verotusta ja tulkita yrityksen kehitystä verotuksen ja kirjanpidon tietojen perusteella sekä toimia säädetyllä tavalla tuotteiden ja palvelujen arvonnäkökulmalla. Hän osaa suunnitella myyntien ja hankintojen ajoitusta ja laatia vuosibudjetin. Hän on perehtynyt sopimuskäytännön niin, että pystyy tekemään tarvittavat karjatalousyrityksen sopimukset ja ymmärtää niiden sitovuuden ja veloitteet. Hän on selvillä laatu- ja laatujärjestelmän tarkoituksesta ja osaa käyttää sitä yrityksen kehittämisessä. Hän osaa laatia ja tallentaa sellaiset prosessikuvaukset ja toimintaohjeet, että tilan ulkopuolinen henkilö pystyy toimimaan niiden perusteella tilalla työskennellessään.

Tutkinnon suorittaja tuntee Euroopan unionin maatalouspolitiikan pääpiirteet ja niiden vaikutukset karjatalousyrityksen toimintaan, erityisesti tuotteista saataviin hintoihin. Hän tuntee niiden maataloustukien ehdot, joihin karjatalousyritys on oikeutettu. Hän tietää, mihin tukien saanti velvoittaa, on selvillä tukien hakuajoista ja hakumenettelystä sekä osaa laatia hakuprosessiin tarvittavat asiakirjat. Hän tuntee ne eläinlääkintälainsäädännön määräykset, jotka koskevat elintarviketuotantoa ja eläimen omistajan velvollisuuksia. Hän on perehtynyt työeläinlainsäädäntöön siinä määrin, että tietää oikeutensa ja velvollisuutensa työnantajana toimiessaan. Hän on selvillä työvoiman palkkaamisesta aiheutuvista kustannuksista ja osaa toimia maksujen suhteen säädetyllä tavalla.

Tutkinnon suorittaja tiedostaa yhteistyön edut, osaa hankkiutua yhteistyöhön ja toimia siinä luottamuksellisesti. Hän tuntee markkinointia ja kuluttajakäyttäytymistä siinä määrin, että ymmärtää asiakaslähtöisyyden välttämättömäksi tuotteiden markkinoinnissa. Hän tietää, mistä saa tarvitsemansa tiedot ja palvelut, ja osaa hankkia ne. Hän pystyy hyödyntämään tietotekniikkaa yritystoiminnan suunnittelussa ja seurannassa sekä tiedonhankinnassa ja viestinnässä. Karjatalouteen liittyvissä vuorovaikutustilanteissa hän pystyy tarvittaessa kommunikoimaan muullakin kuin äidinkielellään.

2 § Lypsykarjatalous

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja järjestää lypsykarjatalouden kannattavasti. Hän ottaa huomioon nautojen lajikohtaiset käyttäytymistarpeet ja muut eläinten hyvinvointiin vaikuttavat tekijät sekä määräykset. Hän tuntee ruokintamallit ja -menetelmät ja osaa valita niistä sopivan. Hän tuntee rehujen tuotantovaikutukset sekä rehujen käsittelyn ja laadun merkityksen. Hän osaa laskea nautojen ravinnon-tarpeet eri tuotantovaiheissa ja tehdä ruokintasuunnitelman. Hän ymmärtää eläinten lääkityksen merkityksen eläinten ja elintarvikkeiden kannalta ja tuntee eläimen omistajan lakisääteiset velvollisuudet eläimen lääkityksessä. Hän osaa käsitellä eläimiä eläinsuojelulain ja eettisten periaatteiden mukaisesti sekä järjestää lypsykarjatalouden niin, ettei se aiheuta tarpeetonta ympäristökuormitusta.

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä päivittäiset karjan lypsy-, ruokinta- ja hoitotyöt sujuvasti ja turvallisesti. Hän osaa käyttää, huoltaa ja korjata karjataloudessa päivittäin käytettäviä koneita ja laitteita sekä rakennuksia. Hän osaa laatia tarvittavat muistiinpanot. Hän tunnistaa eläinten terveydentilan, osaa ennaltaehkäistä terveyttä uhkaavia tekijöitä sekä kykenee antamaan ensiavun ja hoitamaan sairasta eläintä eläinlääkärin ohjeiden mukaan.

Tutkinnon suorittaja tuntee naudanjalostuksen periaatteet, osaa asettaa yritys-kohdaiset jalostustavoitteet ja tietää keinot niiden saavuttamiseksi sekä tuntee jalostuksen merkityksen eläimen terveydelle ja hyvinvoinnille. Hän tuntee lypsykarjatalouden tuotteiden laatu- ja hygieniavaatimukset ja osaa kehittää sekä tuotteiden että toiminnan laatua asiakaskeskeisesti. Hän osaa järjestää karjantarkkailun ja käyttää sen tuloksia hyväkseen. Hän osaa opastaa muita henkilöitä tilan karjatalous-töissä.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- lypsykarjatalouden suunnittelu ja tuotanto-olojen järjestäminen
- rehujen ominaisuuksien ja tuotantovaikutusten tuntemus
- märehijän ruoansulatuksen tuntemus

- lypsy- ja nuorkarjan ruokinnan suunnittelu
- ruokintasuunnitelman laadinta
- lypsy-, ruokinta- ja hoitotöiden tekeminen
- tuotantohygienian hallinta
- nautojen käsittelytaito ja hyvinvoinnin tuntemus
- ympäristövaikutusten huomioon ottaminen
- koneiden, laitteiden ja rakennusten käyttö-, huolto- ja korjaustaito
- työturvallisuuden huomioon ottaminen
- sairauksien tunnistaminen, ensiapu ja hoito sekä eläinten lääkitseminen
- hedelmällisyyden tuntemus
- naudanjalostuksen tuntemus ja toteutus
- laatuvaatimusten tuntemus ja laadun hallinta
- karjantarkkailu
- työnopastustaidot.

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja järjestää tuotanto-olot ottamalla niissä huomioon karjarakennustyyppin, karjamäärän, käytettävissä olevan työvoiman sekä eläinten lajinmukaiset ja ikään liittyvät tarpeet. Hän on selvillä tuotantorakennusten ilmastoinnin, valaistuksen ja rakenteiden vaatimuksista lypsykarjataloudessa. Hän on perehtynyt lypsykarjan ja kasvavien nautojen ravinnontarpeeseen ja osaa laskea sen eri tuotosvaiheen ja tuotostavoitteen mukaisesti sekä tuntee märehijän ruoansulatuksen ja sen lajikohtaiset erityispiirteet. Hän tuntee kotoisten ja markkinoilla olevien rehujen sopivuuden ruokintaan ja on selvillä kotoisten rehujen laadunvaihtelun merkityksestä rehujen tuotannollista arvoa määritettäessä. Hän tietää rehujen laadun vaikutuksen eläimistä peräisin olevien elintarvikkeiden puhtaudelle, terveellisyydelle ja eettisyydelle. Hän osaa tulkita rehuanalyysiä. Hän tietää ne tavat, joiden mukaan ruokinta voidaan järjestää, ja osaa valita niistä sopivan. Valinnassaan hän ottaa huomioon muun muassa karjakoon, käytettävissä olevat rehut ja työajan, uusimman kone- ja laiteteknologian käytön mahdollisuudet, kannattavuuden sekä tavoitellun eläinten tuotostason. Ruokintasuunnitelman hän osaa laatia manuaalisesti tai tietokoneohjelmaa käyttäen ja kykenee myös toteuttamaan sen.

Tutkinnon suorittaja pystyy tunnistamaan terveen ja hyvinvoivan eläimen sekä toimimaan eläinten terveyttä ja hyvinvointia edistävällä tavalla. Hän tuntee nautojen terveydentilaa ja lisääntymistoimintoja testaavia välineitä ja laitteita, osaa käyttää niitä eläinlajikohtaisesti sekä tulkita saatuja tuloksia. Hän pystyy tunnistamaan tavallisimpien sairauksien oireet, osaa antaa ensiavun ja tietää, milloin on turvauduttava eläinlääkäriin apuun tai toimitettava eläin teuraaksi. Hän osaa lääkitä eläimiä eläinlääkäriin ohjeiden mukaan, noudattaa varoajoja ja pitää lääkitsemiseen liittyvää kirjanpitoa. Hän tuntee eläinten ja ihmisten yhteisten tautien pääasialliset riskit ja ennaltaehkäisyn perusteet. Hän osaa lopettaa eläimen ja toimia säädetyllä tavalla eläinjätteen ja raatojen hävityksessä. Hän on perehtynyt nautojen käyttäytymiseen

ja tuntee niiden luonteenomaiset piirteet sekä osaa käsitellä eläimiä. Päivittäiset lypsy-, ruokinta- ja hoitotyöt hän osaa tehdä sujuvasti, turvallisesti ja nautojen erityispiirteet huomioon ottaen sekä niin, että kotieläintuotteet ovat laadukkaita, eettisesti tuotettuja ja asiakkaiden vaatimusten mukaisia. Hän osaa käyttää, huoltaa ja jonkin verran myös korjata kotieläintuotannossa päivittäin käytettäviä koneita, laitteita ja rakennuksia sekä tunnistaa lähinnä koneiden poikkeavan toiminnan. Hän on selvillä eläinten tuotantovaiheista ja osaa tarkkailla ja hoitaa eläimet tuotantovaiheen mukaan.

Tutkinnon suorittaja tuntee nautojen hedelmällisyyden periaatteet ja ymmärtää jatkuvan seurannan merkityksen lypsykarjatalouden kannattavuuden ja jatkuvuuden kannalta. Hän tietää, mitä hyötyä on karjantarkkailusta ja nautanjalostuksesta. Hän osaa määrittellä jalostustavoitteet tilakohtaisesti ja tietää keinot niiden saavuttamiseksi. Valinnat hän osaa tehdä jalostustavoitteiden mukaisesti. Hän tuntee karjantarkkailusta saatavat raportit, osaa tulkita niiden sisältöjä ja pystyy tarvittaessa ryhtymään kehittämistoimiin. Hän osaa järjestää tuotantotoiminnan ympäristöä kuormittamatta myös karjanlannan varastoinnissa ja käytössä. Työnopestajana hän osaa järjestää työtehtävät tasapuolisesti, toimia asiallisesti säädöksiä ja sopimuksia noudattaen sekä neuvoa ymmärrettävästi työturvallisuuden noudattamista korostaen.

3 § Sikatalous

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja järjestää sikatalouden kannattavasti. Hän ottaa huomioon sikojen lajikohtaiset käyttäytymistarpeet ja muut eläinten hyvinvointiin vaikuttavat tekijät sekä määräykset. Hän tuntee ruokintamallit ja -menetelmät ja osaa valita niistä sopivan. Hän tuntee rehujen tuotantovaikutukset sekä rehujen käsittelyn ja laadun merkityksen. Hän osaa laskea sikojen ravinnontarpeet eri tuotantovaiheissa ja tehdä ruokintasuunnitelman. Hän ymmärtää eläinten lääkityksen merkityksen eläinten ja elintarvikkeiden kannalta ja tuntee eläimen omistajan lakisääteiset velvollisuudet eläimen lääkityksessä. Hän osaa käsitellä eläimiä eläinsuojelulain ja eettisten periaatteiden mukaisesti sekä järjestää sikatalouden niin, ettei se aiheuta tarpeetonta ympäristökuormitusta.

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä päivittäiset sikojen ruokinta- ja hoitotyöt sujuvasti ja turvallisesti. Hän osaa käyttää, huoltaa ja korjata sikataloudessa päivittäin käytettäviä koneita ja laitteita sekä rakennuksia. Hän osaa laatia tarvittavat muistiinpanot. Hän tunnistaa eläinten terveydentilan, osaa ennaltaehkäistä terveyttä uhkaavia tekijöitä sekä kykenee antamaan ensiavun ja hoitamaan sairasta eläintä eläinlääkäriin ohjeiden mukaan.

Tutkinnon suorittaja tuntee sianjalostuksen periaatteet, osaa asettaa yritysکوhtaiset jalostustavoitteet ja tietää keinot niiden saavuttamiseksi sekä tuntee jalostuksen merkityksen eläimen terveydelle ja hyvinvoinnille. Hän tuntee sikatalouden tuotteiden laatu- ja hygieniavaatimukset ja osaa kehittää sekä tuotteiden että toiminnan laatua asiakaskeskeisesti. Hän osaa järjestää sikatarkkailun ja käyttää sen tuloksia hyväkseen. Hän osaa opastaa muita henkilöitä tilan sikataloustöissä.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- sikatalouden suunnittelu ja tuotanto-olojen järjestäminen
- rehujen ominaisuuksien ja tuotantovaikutusten tuntemus
- yksimahaisten ruoansulatuksen tuntemus
- sikojen ruokinnan suunnittelu
- ruokintasuunnitelman laadinta
- ruokinta- ja hoitotöiden tekeminen
- tuotantohygienian hallinta
- sikojen käsittelytaito ja hyvinvoinnin tuntemus
- ympäristövaikutusten huomioon ottaminen
- koneiden, laitteiden ja rakennusten käyttö-, huolto- ja korjaustaito
- työturvallisuuden huomioon ottaminen
- sairauksien tunnistaminen, ensiapu ja hoito sekä eläinten lääkitseminen
- hedelmällisyyden tuntemus
- sianjalostuksen tuntemus ja toteutus
- laatuvaatimusten tuntemus
- sikatarkkailu
- työnopastustaidot.

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja järjestää tuotanto-olot ottamalla huomioon sikalatyypin, sikojen määrän ja tilantarpeen, käytettävissä olevan työvoiman sekä eläinten lajinmukaiset ja ikään liittyvät tarpeet. Hän on selvillä tuotantorakennusten ilmastoinnin, valaistuksen ja rakenteiden vaatimuksista sikataloudessa. Hän on perehtynyt eri sikaryhmien ravinnontarpeeseen ja osaa laskea sen eri tuotosvaiheen ja tuotostavoitteen mukaisesti sekä tuntee yksimahaisten ruoansulatuksen ja sikojen lajikohtaiset erityispiirteet. Hän tuntee kotoisten ja markkinoilla olevien rehujen sopivuuden ruokintaan ja on selvillä kotoisten rehujen laadunvaihtelun merkityksestä rehujen tuotannollista arvoa määrittäessä. Hän tietää rehujen laadun vaikutuksen eläimistä peräisin olevien elintarvikkeiden puhtaudelle, terveellisyydelle ja eettisyydelle. Hän osaa tulkita rehuanalyysiä. Hän tietää ne tavat, joiden mukaan ruokinta voidaan järjestää, ja osaa valita niistä sopivan. Valinnassaan hän ottaa huomioon muun muassa pidettävien eläinten määrän, käytettävissä olevat rehut ja työajan, uusimman kone- ja laiteteknologian käyttömahdollisuudet, kannattavuuden sekä tavoitellun eläinten tuotostason. Ruokintasuunnitelman hän osaa laatia manuaalisesti tai tietokoneohjelmaa käyttäen ja kykenee myös toteuttamaan sen.

Tutkinnon suorittaja pystyy tunnistamaan terveen ja hyvinvoivan eläimen sekä toimimaan eläinten terveyttä ja hyvinvointia edistävällä tavalla. Hän tuntee sikojen terveydentilaa ja lisääntymistoimintoja testaavia välineitä ja laitteita, osaa käyttää

niitä eläinlajikohtaisesti sekä tulkita saatuja tuloksia. Hän pystyy tunnistamaan tavallisimpien sairauksien oireet, osaa antaa ensiavun ja tietää, milloin on turvaututtava eläinlääkäriin apuun tai toimitettava eläin teuraaksi. Hän osaa lääkittää sikoja eläinlääkäriin ohjeiden mukaan, noudattaa varoaikoja ja pitää lääkitsemiseen liittyvää kirjanpitoa. Hän tuntee eläinten ja ihmisten yhteisten tautien pääasialliset riskit ja ennaltaehkäisyn perusteet. Hän osaa lopettaa eläimen ja toimia säädetyllä tavalla eläinjätteiden ja raatojen hävityksessä. Hän on perehtynyt sikojen käyttäytymiseen, tuntee niiden luonteenomaiset piirteet ja osaa käsitellä eläimiä sekä on selvillä sikojen koskevasta eläinsuojelulainsäädännöstä. Päivittäiset ruokinta- ja hoitotyöt hän osaa tehdä sujuvasti, turvallisesti ja sikojen erityispiirteet huomioon ottaen sekä niin, että kotieläintuotteet ovat laadukkaita, eettisesti tuotettuja ja asiakkaiden vaatimusten mukaisia. Hän osaa käyttää, huoltaa ja jonkin verran myös korjata kotieläintuotannossa päivittäin käytettäviä koneita, laitteita ja rakennuksia sekä tunnistaa lähinnä koneiden poikkeavan toiminnan. Hän on selvillä eläinten tuotantovaiheista ja osaa tarkkailla ja hoitaa eläimet tuotantovaiheen mukaan.

Tutkinnon suorittaja tuntee sikojen hedelmällisyyden periaatteet ja ymmärtää jatkuvan seurannan merkityksen sikatalouden kannattavuuden ja jatkuvuuden kannalta. Hän tietää, mitä hyötyä on sikatarkkailusta ja sianjalostuksesta, osaa määritellä jalostustavoitteet tilakohtaisesti ja tietää keinot niiden saavuttamiseksi. Valinnat hän osaa tehdä jalostustavoitteiden mukaisesti. Hän tuntee sikatarkkailusta saatavat raportit, osaa tulkita niiden sisältöjä ja pystyy tarvittaessa ryhtymään kehittämistoimiin. Hän osaa järjestää tuotantotoiminnan ympäristöä kuormittamatta myös sianlannan varastoinnissa ja käytössä. Työnohjaajana hän osaa järjestää työtehtävät tasapuolisesti, toimia asiallisesti säädöksiä ja sopimuksia noudattaen sekä neuvoa ymmärrettävästi työturvallisuuden noudattamista korostaen.

4 § Siipikarjatalous

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja järjestää siipikarjatalouden kannattavasti. Hän ottaa huomioon siipikarjan laji- ja jalostekohtaiset käyttäytymistarpeet ja muut eläinten hyvinvointiin vaikuttavat tekijät sekä määräykset. Hän tuntee ruokintamallit ja -menetelmät ja osaa valita niistä sopivan. Hän tuntee rehujen tuotantovaikutukset sekä rehujen käsittelyn ja laadun merkityksen. Hän osaa laskea siipikarjan ravinnontarpeet eri tuotantovaiheissa ja tehdä ruokintasuunnitelman. Hän ymmärtää eläinten terveydenhuollon ja tuotantohygienian merkityksen eläinten ja elintarvikkeiden kannalta ja tuntee eläimen omistajan näihin liittyvät lakisääteiset velvollisuudet sekä elinkeinon ja asiakkaiden tavoitteet ja vaatimukset. Hän osaa käsitellä eläimiä eläinsuojelulain ja eettisten periaatteiden mukaisesti sekä järjestää siipikarjatalouden niin, että se ei aiheuta tarpeetonta ympäristökuormitusta.

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä päivittäiset siipikarjan ruokinta- ja hoitotyöt sujuvasti ja turvallisesti. Hän osaa käyttää, huoltaa ja korjata siipikarjataloudessa päivittäin käytettäviä koneita ja laitteita sekä rakennuksia. Hän osaa laatia tarvittavat muistiinpanot. Hän tunnistaa eläinten terveydentilan, osaa ennaltaehkäistä terveyttä

uhkaavia tekijöitä sekä kykenee hoitamaan ja tarvittaessa lopettamaan sairaan eläimen eläinlääkäriin ohjeiden mukaan.

Tutkinnon suorittaja tuntee siipikarjatalouden tuotteiden laatu- ja hygieniavaatimukset ja osaa kehittää sekä tuotteiden että toiminnan laatua asiakaskeskeisesti. Hän osaa opastaa muita henkilöitä tilan siipikarjatalouden töissä.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- siipikarjatalouden suunnittelu ja tuotanto-olojen järjestäminen
- rehujen ominaisuuksien ja tuotantovaikutusten tuntemus
- linnun ruoansulatuksen tuntemus
- siipikarjan ruokinnan suunnittelu
- ruokintasuunnitelman laadinta
- ruokinta-, hoito- ja puhdistustöiden tekeminen
- tuotantohygienian ja tautien ennaltaehkäisyn hallinta
- siipikarjan käsittelytaito ja hyvinvoinnin tuntemus
- tuotannon seuranta, poikkeavien tilanteiden tunnistaminen ja korjaavien toimenpiteiden hallinta
- olosuhteiden hallinta ja ympäristövaikutusten huomioon ottaminen
- koneiden, laitteiden ja rakennusten käyttö-, huolto- ja korjaustaito
- työturvallisuuden huomioon ottaminen
- sairauksien tunnistaminen ja hoito sekä eläinten lääkitseminen
- laatuvaatimusten tuntemus ja laadun hallinta
- työnopastustaidot.

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja järjestää tuotanto-olot ottamalla niissä huomioon rakennustyyppin, tuotantomenetelmän, pidettävän siipikarjamäärän, käytettävissä olevan työvoiman sekä eläinten lajin ja jalosteen mukaiset ja ikään liittyvät tarpeet. Hän on selvillä tuotantorakennusten ilmastoinnin, valaistuksen ja rakenteiden vaatimuksista siipikarjataloudessa. Hän on perehtynyt siipikarjan ravinnon-tarpeeseen ja osaa laskea sen eri tuotosvaiheen ja tuotostavoitteen mukaisesti sekä tuntee linnun ruoansulatuksen ja sen lajikohtaiset erityispiirteet. Hän tuntee kotoisten ja markkinoilla olevien rehujen sopivuuden ruokintaan ja on selvillä kotoisten rehujen laadunvaihtelun merkityksestä rehujen tuotannollista arvoa määrittäessä. Hän osaa valmistaa käytettävissä olevista raaka-aineista ja valmiista rehuseoksesta näytteet analyysin tekoa varten. Hän tietää rehujen laadun vaikutuksen eläimistä peräisin olevien elintarvikkeiden puhtaudelle, terveellisyydelle ja eettisyydelle. Hän osaa tulkita rehuanalyysiä sekä valmiiden rehuseosten tuoteselosteita. Hän tietää ne tavat, joiden mukaan ruokinta voidaan järjestää, ja osaa valita niistä sopivan. Valinnassaan hän ottaa huomioon muun muassa tuotantosuunnan ja -menetelmän

sekä sen laajuuden, käytettävissä olevat rehut ja työajan, uusimman kone- ja laite-tekniologian käyttömahdollisuudet, kannattavuuden sekä tavoitellun eläinten tuotostason. Ruokintasuunnitelman hän osaa laatia manuaalisesti tai tietokone-ohjelmaa käyttäen ja kykenee myös toteuttamaan sen.

Tutkinnon suorittaja pystyy tunnistamaan terveen ja hyvinvoivan eläimen sekä toimimaan eläinten terveyttä ja hyvinvointia edistävällä tavalla. Hän pystyy tunnistamaan tavallisimpien sairauksien oireet ja osaa lähettää lintuja tarvittaviin jatkotutkimuksiin. Hän tietää, milloin on turvaututtava eläinlääkärin apuun tai lopetettava eläin. Hän osaa lääkittää siipikarjaa eläinlääkärin ohjeiden mukaan, noudattaa varo-aikoja ja pitää lääkitsemiseen liittyvää kirjanpitoa. Hän tuntee eläinten ja ihmisten yhteisten tautien pääasialliset riskit ja ennaltaehkäisyn perusteet sekä osaa ottaa tarvittavat siipikarjan terveydentilaa kuvaavat näytteet. Hän osaa lopettaa eläimen ja toimia säädetyllä tavalla eläinjätteiden ja raatojen hävityksessä. Hän on perehtynyt siipikarjan käyttäytymiseen, tuntee sen luonteenomaiset piirteet ja osaa käsitellä eläimiä sekä toimii eläinsuojelulain mukaisesti. Päivittäiset ruokinta- ja hoitotyöt hän osaa tehdä sujuvasti, turvallisesti ja siipikarjan erityispiirteet huomioon ottaen sekä niin, että kotieläintuotteet ovat laadukkaita, eettisesti tuotettuja ja asiakkaiden vaatimusten mukaisia. Hän tuntee pesu- ja desinfektioaineiden ominaisuudet ja osaa tehdä tarvittavat pesu- ja desinfektio-työt. Hän osaa käyttää, huoltaa ja jonkin verran myös korjata kotieläintuotannossa päivittäin käytettäviä koneita, laitteita ja rakennuksia sekä tunnistaa lähinnä koneiden poikkeavan toiminnan. Hän on selvillä eläinten tuotantovaiheista ja osaa tarkkailla ja hoitaa eläimet eri tuotantovaiheen mukaan.

Tutkinnon suorittaja ymmärtää jatkuvan seurannan merkityksen siipikarjalouden kannattavuuden ja jatkuvuuden kannalta. Hän tuntee eri siipikarjalajien ja -jalosteiden ominaisuudet. Hän ymmärtää tuotannon seurannassa pöytäkirjojen merkityksen ja osaa pitää ne ajan tasalla. Hän osaa järjestää tuotantotoiminnan ympäristöä kuormittamatta myös siipikarjan lannan varastoinnissa ja käytössä. Työnopastajana hän osaa järjestää työtehtävät tasapuolisesti, toimia asiallisesti säädöksiä ja sopimuksia noudattaen sekä neuvoa ymmärrettävästi työturvallisuuden noudattamista korostaen.

5 § Erikoistunut naudanlihan tuotanto

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja järjestää lihakarjalouden ja muun erikoistuneen naudanlihan tuotannon kannattavasti. Hän ottaa huomioon nautojen lajikohtaiset käyttäytymistarpeet ja muut eläinten hyvinvointiin vaikuttavat tekijät sekä määräykset. Hän tuntee ruokintamallit ja -menetelmät ja osaa valita niistä sopivan. Hän tuntee rehujen tuotantovaikutukset sekä rehujen käsittelyn ja laadun merkityksen. Hän osaa laskea nautojen ravinnontarpeen eri tuotantovaiheissa ja tehdä ruokintasuunnitelman. Hän ymmärtää eläinten lääkityksen merkityksen eläinten ja elintarvikkeiden kannalta ja tuntee eläimen omistajan lakisäätteiset velvollisuudet eläimen lääkityksessä. Hän osaa käsitellä eläimiä eläinsuojelulain ja eettisten periaat-

teiden mukaisesti sekä järjestää erikoistuneen naudanlihantuotannon niin, että se ei aiheuta tarpeetonta ympäristökuormitusta.

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä päivittäiset vasikoiden ja karjan ruokinta- ja hoitotyöt sujuvasti ja turvallisesti. Hän osaa käyttää, huoltaa ja korjata karjataloudessa päivittäin käytettäviä koneita ja laitteita sekä rakennuksia. Hän osaa laatia tarvittavat muistiinpanot. Hän tunnistaa eläinten terveydentilan, osaa ennaltaehkäistä terveyttä uhkaavia tekijöitä sekä kykenee antamaan ensiavun ja hoitamaan sairasta eläintä eläinlääkäriin ohjeiden mukaan.

Tutkinnon suorittaja tuntee lihakarjatalouden jalostuksen periaatteet, osaa asettaa yrityskohtaiset jalostustavoitteet ja tietää keinot niiden saavuttamiseksi sekä tuntee jalostuksen merkityksen eläimen terveydelle ja hyvinvoinnille. Hän tuntee erikoistuneen naudanlihatuotannon tuotteiden laatu- ja hygieniavaatimukset ja osaa kehittää sekä tuotteiden että toiminnan laatua asiakaskeskeisesti. Hän osaa järjestää emolehmätarkkailun ja muun erikoistuneen naudanlihatuotannon tarkkailun ja käyttää niiden tuloksia hyväkseen. Hän osaa opastaa muita henkilöitä tilan karjataloustöissä.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- erikoistuneen naudanlihantuotannon suunnittelu ja tuotanto-olojen järjestäminen
- rehujen ominaisuuksien ja tuotantovaikutusten tuntemus
- märehitjän ruoansulatuksen tuntemus
- emolehmien ja kasvavien nautojen ruokinnan suunnittelu
- ruokintasuunnitelman laadinta
- ruokinta- ja hoitotöiden tekeminen
- eläinten teuraslaatuun vaikuttavien tekijöiden tuntemus
- tuotantohygienian hallinta
- nautojen käsittelytaito ja hyvinvoinnin tuntemus
- ympäristövaikutusten huomioon ottaminen
- koneiden, laitteiden ja rakennusten käyttö-, huolto- ja korjaustaito
- työturvallisuuden huomioon ottaminen
- sairauksien tunnistaminen, ensiapu ja hoito sekä eläinten lääkitseminen
- hedelmällisyyden tuntemus
- naudanjalostuksen tuntemus ja toteutus
- laatuvaatimusten tuntemus ja laadun hallinta
- emolehmä- ja muun erikoistuneen naudanlihantuotannon tarkkailu
- työnopastustaidot.

Hyväksytyt suoritukset

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja järjestää tuotanto-olot ottamalla huomioon karjarakennustyyppin, karjamäärän, käytettävissä olevan työvoiman sekä eläinten lajinmukaiset ja ikään liittyvät tarpeet. Hän on selvillä tuotantorakennusten ilmastoinnin, valaistuksen ja rakenteiden vaatimuksista lihakarjataloudessa. Hän on perehtynyt emolehmien ja kasvavien nautojen sekä vasikoiden ravinnontarpeeseen ja osaa laskea sen eri tuotosvaiheen ja tuotostavoitteen mukaisesti sekä tuntee märehitjän ruoansulatuksen ja lajikohtaiset erityispiirteet. Hän tuntee kotoisten ja markkinoilla olevien rehujen sopivuuden ruokintaan ja on selvillä kotoisten rehujen laadunvaihtelun merkityksestä rehujen tuotannollista arvoa määrittäessä. Hän tietää rehujen laadun vaikutuksen eläimistä peräisin olevien elintarvikkeiden puhtaudelle, terveellisyydelle ja eettisyydelle. Hän osaa tulkita rehuanalyysiä. Hän tietää ne tavat, joiden mukaan ruokinta voidaan järjestää, ja osaa valita niistä sopivan. Valinnassaan hän ottaa huomioon muun muassa karjakoon, käytettävissä olevat rehut ja työajan, uusimman kone- ja laiteteknologian käyttömahdollisuudet, kannattavuuden sekä tavoitellun eläinten tuotostason. Ruokintasuunnitelman hän osaa laatia manuaalisesti tai tietokoneohjelmaa käyttäen ja kykenee myös toteuttamaan sen.

Tutkinnon suorittaja pystyy tunnistamaan terveen ja hyvinvoivan eläimen sekä toimimaan eläinten terveyttä ja hyvinvointia edistävällä tavalla. Hän tuntee nautojen terveydentilaa ja lisääntymistoimintoja testaavia välineitä ja laitteita, osaa käyttää niitä eläinlajikohtaisesti sekä tulkita saatuja tuloksia. Hän pystyy tunnistamaan tavallisimpien sairauksien oireet, osaa antaa ensiavun ja tietää, milloin on turvaututtava eläinlääkärin apuun tai toimitettava eläin teuraaksi. Hän osaa lääkittää eläimiä eläinlääkärin ohjeen mukaan, noudattaa varoaikoja ja pitää lääkittämiseen liittyvää kirjanpitoa. Hän tuntee eläinten ja ihmisten yhteisten tautien pääasialliset riskit ja ennaltaehkäisy perusteet. Hän osaa lopettaa eläimen ja toimia säädetyllä tavalla eläinjätteiden ja raatojen hävityksessä. Hän on perehtynyt nautojen käyttäytymiseen ja tuntee niiden luonteenomaiset piirteet sekä osaa käsitellä eläimiä. Hän osaa tehdä päivittäiset karjan ja vasikoiden ruokinta- ja hoitotyöt sujuvasti, turvallisesti ja eläinlajikohtaiset erityispiirteet huomioon ottaen sekä niin, että kotieläintuotteet ovat laadukkaita, eettisesti tuotettuja ja asiakkaiden vaatimusten mukaisia. Hän osaa käyttää, huoltaa ja jonkin verran myös korjata kotieläintuotannossa päivittäin käytettäviä koneita, laitteita ja rakennuksia sekä tunnistaa lähinnä koneiden poikkeavan toiminnan. Hän on selvillä eläinten tuotantovaiheista ja osaa tarkkailla ja hoitaa eläimet tuotantovaiheen mukaan.

Tutkinnon suorittaja tuntee nautojen hedelmällisyyden periaatteet ja ymmärtää jatkuvan seurannan merkityksen naudanlihantuotannon kannattavuuden ja jatkuvuuden kannalta. Hän tietää, mitä hyötyä on emolehmä- ja muun erikoistuneen naudanlihantuotannon tarkkailusta ja naudanjalostuksesta. Hän osaa määrittää jalostustavoitteet tilakohtaisesti ja tietää keinot niiden saavuttamiseksi. Valinnat hän osaa tehdä jalostustavoitteiden mukaisesti. Hän tuntee teurastamoista ja emolehmätarkkailusta saatavat raportit, osaa tulkita niiden sisältöjä ja pystyy tarvittaessa ryhtymään kehittämistoimiin. Hän osaa järjestää tuotantotoiminnan ympäristöä kuormittamatta myös karjanlannan varastoinnissa ja käytössä. Työnohjaajana hän osaa järjestää työtehtävät tasapuolisesti, toimia asiallisesti säädöksiä ja sopimuksia noudattaen sekä neuvoa ymmärrettävästi työturvallisuuden noudattamista korostaen.

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja järjestää lammastalouden kannattavasti ja ottaa siinä huomioon lampaiden lajikohtaiset käyttäytymistarpeet ja muut eläinten hyvinvointiin vaikuttavat tekijät sekä määräykset. Hän tuntee ruokintamallit ja -menetelmät ja osaa valita niistä sopivan. Hän tuntee rehujen tuotantovaikutukset sekä rehujen käsittelyn ja laadun merkityksen. Hän osaa laskea lampaiden ravinnon-tarpeen eri tuotantovaiheissa ja tehdä ruokintasuunnitelman. Hän ymmärtää eläinten lääkityksen merkityksen eläinten ja elintarvikkeiden kannalta ja tuntee eläimen omistajan lakisääteiset velvollisuudet eläimen lääkityksessä. Hän osaa käsitellä eläimiä eläinsuojelulain ja eettisten periaatteiden mukaisesti sekä järjestää lammastalouden niin, että se ei aiheuta tarpeetonta ympäristökuormitusta.

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä päivittäiset lampaiden ruokinta- ja hoitotyöt sujuvasti ja turvallisesti. Hän osaa käyttää, huoltaa ja korjata lammastaloudessa päivittäin käytettäviä koneita ja laitteita sekä rakennuksia. Hän osaa laatia tarvittavat muistiinpanot. Hän tunnistaa eläinten terveydentilan, osaa ennaltaehkäistä terveyttä uhkaavia tekijöitä sekä kykenee antamaan ensiavun ja hoitamaan sairasta eläintä eläinlääkärien ohjeiden mukaan.

Tutkinnon suorittaja tuntee lammastalouden periaatteet, osaa asettaa yritys-kohtaiset jalostustavoitteet ja tietää keinot niiden saavuttamiseksi sekä tuntee jalostuksen merkityksen eläimen terveydelle ja hyvinvoinnille. Hän tuntee lammastalouden tuotteiden laatu- ja hygieniavaatimukset ja osaa kehittää sekä tuotteiden että toiminnan laatua asiakaskeskeisesti. Hän osaa järjestää lammastarkkailun ja käyttää sen tuloksia hyväkseen. Hän osaa opastaa muita henkilöitä tilan lammastaloustöissä.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- lammastalouden suunnittelu ja tuotannon järjestäminen
- rehujen ominaisuuksien ja tuotantovaikutusten tuntemus
- märehittävän ruoansulatuksen tuntemus
- lampaiden ruokinnan suunnittelu
- ruokintasuunnitelman laadinta
- ruokinta- ja hoitotöiden tekeminen
- tuotantohygienian hallinta
- lampaiden käsittelytaito ja hyvinvoinnin tuntemus
- ympäristövaikutusten huomioon ottaminen
- koneiden, laitteiden ja rakennusten käyttö-, huolto- ja korjaustaito
- työturvallisuuden huomioon ottaminen
- sairauksien tunnistaminen, ensiapu ja hoito sekä eläinten lääkitseminen
- hedelmällisyyden tuntemus

- lammastarkkailun tuntemus ja laadun hallinta
- lammastarkkailu
- työnopastustaidot.

Hyväksytyt suoritukset

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja järjestää tuotanto-olot ottamalla huomioon lampolatyyppin, pidettävän lammasmäärän, käytettävissä olevan työvoiman sekä eläinten lajinmukaiset ja ikään liittyvät tarpeet. Hän on selvillä tuotantorakennusten ilmaston, valaistuksen ja rakenteiden vaatimuksista lammastaloudessa. Hän on perehtynyt lampaiden ravinnontarpeeseen ja osaa laskea sen eri tuotosvaiheen ja tuotostavoitteen mukaisesti sekä tuntee märehtijän ruoansulatuksen ja sen lajikohtaiset erityispiirteet. Hän tuntee kotoisten ja markkinoilla olevien rehujen sopivuuden ruokintaan ja on selvillä kotoisten rehujen laadunvaihtelun merkityksestä rehujen tuotannollista arvoa määrittäessä. Hän tietää rehujen laadun vaikutuksen eläimistä peräisin olevien elintarvikkeiden puhtaudelle, terveellisyydelle ja eettisyydelle. Hän osaa tulkita rehuanalyysiä. Hän tietää ne tavat, joiden mukaan ruokinta voidaan järjestää, ja osaa valita niistä sopivan. Valinnassaan hän ottaa huomioon muun muassa pidettävän lammasmäärän, käytettävissä olevat rehut ja työajan, uusimman kone- ja laiteteknologian käytön mahdollisuudet, kannattavuuden sekä tavoitellun eläinten tuotostason. Ruokintasuunnitelman hän osaa laatia manuaalisesti tai tietokoneohjelmaa käyttäen ja kykenee myös toteuttamaan sen.

Tutkinnon suorittaja pystyy tunnistamaan terveen ja hyvinvoivan eläimen sekä toimimaan eläinten terveyttä ja hyvinvointia edistävällä tavalla. Hän tuntee lampaiden terveydentilaa ja lisääntymistoimintoja testaavia välineitä ja laitteita, osaa käyttää niitä eläinlajikohtaisesti sekä tulkita saatuja tuloksia. Hän pystyy tunnistamaan tavallisimpien sairauksien oireet, osaa antaa ensiavun ja tietää, milloin on turvauduttava eläinlääkärin apuun tai toimitettava eläin teuraaksi. Hän osaa lääkittää eläimiä eläinlääkärin ohjeen mukaan, noudattaa varoajoja ja pitää lääkitykseen liittyvää kirjanpitoa. Hän tuntee eläinten ja ihmisten yhteisten tautien pääasialliset riskit ja ennaltaehkäisy perusteet. Hän osaa lopettaa eläimen ja toimia säädetyllä tavalla eläinjätteen ja raatojen hävityksessä. Hän on perehtynyt lampaiden käyttäytymiseen ja tuntee niiden luonteenomaiset piirteet sekä osaa käsitellä eläimiä. Päivittäiset ruokinta- ja hoitotyöt hän osaa tehdä sujuvasti, turvallisesti ja eläinlajikohtaiset erityispiirteet huomioon ottaen sekä niin, että kotieläintuotteet ovat laadukkaita, eettisesti tuotettuja ja asiakkaiden vaatimusten mukaisia. Hän osaa käyttää, huoltaa ja jonkin verran myös korjata kotieläintuotannossa päivittäin käytettäviä koneita, laitteita ja rakennuksia sekä tunnistaa lähinnä koneiden poikkeavan toiminnan. Hän on selvillä eläinten tuotantovaiheista ja osaa tarkkailla ja hoitaa eläimet tuotantovaiheen mukaan.

Tutkinnon suorittaja tuntee lampaiden hedelmällisyyden periaatteet ja ymmärtää jatkuvan seurannan merkityksen lammastalouden kannattavuuden ja jatkuvuuden kannalta. Hän tietää, mitä hyötyä on lammastarkkailusta ja -jalostuksesta. Hän osaa määrittellä jalostustavoitteet tilakohtaisesti ja tietää keinot niiden saavuttamiseksi. Valinnat hän osaa tehdä jalostustavoitteiden mukaisesti. Hän tuntee lammastarkkailusta saatavat raportit, osaa tulkita niiden sisältöjä ja pystyy tarvittaessa ryhtymään

kehittämistöimiin. Hän osaa järjestää tuotantotoiminnan ympäristöä kuormittamatta myös karjanlannan varastoinnissa ja käytössä. Työnohastajana hän osaa järjestää työtehtävät tasapuolisesti, toimia asiallisesti säädöksiä ja sopimuksia noudattaen sekä neuvoa ymmärrettävästi työturvallisuutta korostaen.

7 § Rehuntuotanto

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa tuottaa hyvälaatuisia rehuja eläimille taloudellisesti. Hän osaa tehdä viljelysuunnitelman ja toteuttaa sen sekä käyttää kokemuksia hyväkseen rehuntuotannon suunnittelussa ja toteuttamisessa. Hän tuntee kasvutekijät ja keinot, joilla niihin voi vaikuttaa. Hän osaa järjestää rehuntuotannon niin, ettei se aiheuta tarpeetonta ympäristökuormitusta eikä riskiä ihmisten tai eläinten terveydelle.

Tutkinnon suorittaja osaa käyttää ja huoltaa sekä korjata rehuntuotannossa tarvittavia koneita, laitteita ja rakennuksia työturvallisuusnäkökohdat huomioon ottaen. Hän osaa hyödyntää työssään uusinta koneteknologiaa. Hän osaa pitää kirjaa tilan rehuntuotannosta, varastoida rehut sekä opastaa muita henkilöitä rehuntuotantotöissä.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- kasvien kasvun perusteiden tuntemus
- rehuksien ominaisuuksien tuntemus
- viljelysuunnitelman teko ja toteutus
- viljelytekniikojen hallinta
- rehuntuotantotöiden tekeminen
- koneiden, laitteiden ja rakennusten käyttö-, huolto- ja korjaustaito
- ympäristövaikutusten huomioon ottaminen
- työturvallisuuden noudattaminen
- toiminnan taloudellisuus ja sujuvuus
- viljelyn ja rehuntuotannon kirjanpito
- rehujen varastointi
- työnohastustaidot.

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja tuntee kasvien kasvun perusteet. Hän ymmärtää, miten maaperä, ilmasto ja muut tekijät vaikuttavat kasvien kasvuun. Hän tuntee kasvuun vaikuttavien tekijöiden lainalaisuudet ja on erityisen hyvin selvillä siitä, miten

ihminen voi toiminnallaan edistää rehukasvien kasvua ja kehitystä. Hän tuntee viljeltävät rehukasvit, on selvillä niiden ominaisuuksista ja erilaisista kasvuvaatimuksista ja osaa sijoittaa ne viljelykiertoon. Hän osaa tehdä viljelysuunnitelman ja toteuttaa sen. Hän tuntee lannoitteiden ja karjanlannan käytön perusteet ja osaa laskea tarvittavan lannoite- ja kylvösiemenmäärän. Hän osaa suunnitella rehuntuotannon niin, että käytettävissä oleva pelto ja sen kasvukunto vastaavat tavoiteltuja rehumääriä. Hän osaa laskea rehujen tuotantokustannukset ja tehdä taloudellisia kasvivalintoja.

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt eri viljelytekniikoihin niin, että pystyy tuottamaan hyvälaatuisia rehuja. Hän on selvillä uusimman koneteknologian käytön mahdollisuuksista ja osaa tehdä muokkaus-, kylvö-, kasvinsuojelu-, korjuu- ja varastointityöt ajallaan, sujuvasti ja ympäristöä tarpeettomasti kuormittamatta. Hän osaa käyttää ja huoltaa traktoria sekä käyttää, huoltaa ja jonkin verran myös korjata tavallisimpia rehuntuotannossa käytettäviä työkoneita ja rakennuksia. Hän tuntee hitsauksen perusteita siinä määrin, että osaa tehdä yksinkertaisia korjaushitsauksia. Rehuntuotannossa ja rehujen varastoinnissa hän osaa käyttää hyväkseen omia ja muiden kokemuksia. Hän osaa laatia tarvittavan kirjanpidon sekä viljelystä että rehuntuotannosta. Hän ottaa työssään työturvallisuusnäkökohdat huomioon ja osaa työnopastuksessa organisoida tehtävät tasapuolisesti, toimia asiallisesti säädöksiä ja sopimuksia noudattaen sekä neuvoa ymmärrettävästi työturvallisuusnäkökohtia korostaen.

MAATALOUSLOMITTAJA

8 § Maatalouslomitus

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja ymmärtää maatalouslomituksen merkityksen osana maatalousyrittäjän sosiaaliturvaa ja hyvinvointia. Hän tuntee lomituspalvelulainsäädännön ja maatalousyritysten tulonmuodostuksen rakenteen. Hän on selvillä maatalousyritysten ja lomituspalveluiden paikallisyksiköiden laatujärjestelmistä. Hän tuntee työlain- ja työturvallisuuslainsäädännön pääkohdat.

Tutkinnon suorittaja tuntee asiakaspalvelun periaatteet ja ottaa ne huomioon lomitustoiminnassa. Hän asennoituu lomitusjärjestelmän mukaisten töiden tekemiseen tilan edellyttämällä tavalla ja tuo rakentavasti esiin käytännön kokemuksensa ja oman osaamisensa.

Tutkinnon suorittaja on halukas kehittämään omaa ammattitaitoaan ja osaa hankkia tietoa. Hän osaa toimia erilaisissa ryhmissä ja vuorovaikutustilanteissa ja kommunikoida niissä. Hän osaa pitää huolta omasta työhyvinvoinnistaan ja edistää omalla toiminnallaan myönteisen mielikuvan luomista maaseudusta.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- lomitustyön merkityksen tuntemus
- lomituspalvelulainsäädännön tuntemus
- maatalousyriyten tulonmuodostuksen tuntemus
- laatu järjestelmien tuntemus
- työ lainsäädännön tuntemus
- työturvallisuus lainsäädännön tuntemus
- asiakas palvelun periaatteiden tuntemus
- sosiaaliset ja viestintä taidot
- kielitaito
- ammattitaidon kehittäminen
- tiedonhankinta.

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja ymmärtää maatalouslomittajan työn merkityksen ja roolin osana maatalousyriyten palvelua ja jokapäiväistä toimintaa sekä tiedostaa toimintansa tärkeyden yrittäjäperheen työhyvinvoinnin edistäjänä. Hän on pääpiirteittäin selvillä maatalousyriyten tulonmuodostuksen rakenteesta. Hän tuntee maatalousyriyten ja lomituspalveluiden laatu järjestelmät niin, että osaa tulkita ja soveltaa niitä sekä niistä annettuja toimintaohjeita käytännössä.

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt työ lain- ja työturvallisuus lainsäädäntöön niin, että näiden osaamisessa ja tulkinnassa korostuu työntekijän ja työnantajan oikeuksien, velvollisuuksien ja vastuiden tuntemus maatalouslomittajan työtä koskevilta osilta. Hän on perehtynyt asiakas palveluun ja tiedostaa ne periaatteet, joiden mukaan palvelu ammattissa tulee toimia. Tietojaan hän osaa soveltaa erityisesti maatalousyriyten lomitustöiden vastaanottamisessa ja lomitusjakson tapahtumien raportoinnissa. Hän on tutustunut kriisitilanteiden hallintaan. Erilaisissa kommunikaatiotilanteissa hän osaa tuoda rakentavasti esiin havaitsemansa toiminnan kehityskohteet yrityksessä sekä ne vahvuudet, joiden mukaisia taitoja hän voi tarjota yrityksen käyttöön.

Tutkinnon suorittaja on kiinnostunut ammattitaitonsa eri osa-alueiden kehittämisestä ja osaa hankkia siihen tarvittavaa tietoa eri lähteistä myös muulla kuin omalla äidinkielellään. Ammattitaitonsa ajan tasalla pitämällä ja siihen perustuvalla toiminnallaan hän pystyy vaikuttamaan omalta osaltaan siihen, että maaseudusta piirtyy ja vahvistuu myönteinen mielikuva.

9 § Lypsykarjatalous

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja pystyy suorittamaan yrityksen karjanhoitotyöt. Hän tuntee nautojen lajikohtaiset vaatimukset ja osaa käsitellä eläimiä eläinsuojelulain ja eettisten periaatteiden mukaisesti sekä toimia hygieniavaatimusten edellyttämällä

tavalla. Hän tuntee eri ruokintamallit ja -menetelmät ja osaa soveltaa niitä yritys-kohtaisesti. Hän tuntee rehujen tuotantovaikutukset ja rehujen laadun merkityksen. Hän tuntee lypsy- ja nuorkarjan ravinnontarvenormit ja osaa soveltaa normiruokintaa ruokintasuunnitelman mukaisesti. Hän on selvillä kotieläintuotannon ympäristöhaitoista ja osaa toimia niin, ettei aiheuta omalla toiminnallaan tarpeetonta ympäristökuormitusta.

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä päivittäiset karjan lypsy-, ruokinta- ja hoitotyöt sujuvasti ja turvallisesti sekä käsitellä asianmukaisella tavalla tuotettuja elintarvikkeiden raaka-aineita. Hän osaa käyttää ja huoltaa päivittäin käytettäviä koneita ja laitteita sekä suorittaa tilakohtaiset rehunsiirtotyöt. Hän osaa laatia tarvittavat muistiinpanot ja viestittää lomitusjakson tapahtumat sekä käyttää tietotekniikkaa työssään.

Tutkinnon suorittaja tuntee naudanjalostuksen periaatteet ja osaa toteuttaa yritys-kohtaisesti valittuja jalostustavoitteita käytännössä. Hän tunnistaa eläinten terveydentilan, osaa ennalta ehkäisevän terveydenhuollon sekä kykenee antamaan ensiavun ja hoitamaan sairasta eläintä eläinlääkärin ohjeen mukaan. Hän tuntee karjantarkkailun periaatteet ja osaa käyttää niitä toiminnassaan. Hän on selvillä lypsykarjatalouden tuotteiden laatuvaatimuksista ja osaa ylläpitää oman toimintansa laatua ja kehittää sitä.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- lypsy- ja nuorkarjan ravinnontarpeen tuntemus
- rehujen ominaisuuksien ja tuotantovaikutusten tuntemus
- ruokintasuunnitelman soveltaminen
- lypsy-, ruokinta- ja hoitotöiden tekeminen
- rehunsiirtotöiden tekeminen
- tuotantohygienian hallinta
- nautojen käsittelytaito ja hyvinvoinnin tuntemus
- ympäristövaikutusten huomioon ottaminen
- koneiden ja laitteiden käyttö- ja huoltotaito
- työturvallisuuden huomioon ottaminen
- taloudellisuus ja sujuvuus
- tietotekniikan hyväksikäyttö
- hedelmällisyyden tuntemus
- naudanjalostuksen tuntemus ja toteutus
- sairauksien tunnistaminen, ensiapu ja hoito sekä eläinten lääkitseminen
- laatuvaatimusten tuntemus ja laadun hallinta
- karjantarkkailu.

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja pystyy suorittamaan lypsy- ja karjanhoitotyöt sekä niihin liittyvät rehunsiirtotyöt niin, että lomitettava on toimintaan tyytyväinen. Hän tuntee lajikohtaiset eläinsuojeluvaatimukset ja tilantarpeet sekä eläinten vaatimukset tuotantorakennusten ilmastoinnin, valaistuksen ja rakenteiden suhteen. Hän on perehtynyt lypsy- ja nuorkarjan ravinnontarpeeseen ja osaa laskea sen eri tuotosvaiheen ja tuotostavoitteen mukaisesti sekä tuntee märehittävän ruoansulatuksen ja sen erityispiirteet. Hän tuntee kotoisten ja markkinoilla olevien rehujen sopivuuden ruokintaan ja on selvillä kotoisten rehujen laadunvaihtelun merkityksestä rehujen tuotannollista arvoa määriteltäessä. Hän on selvillä rehujen laadun vaikutuksesta eläimistä peräisin olevien elintarvikkeiden puhtaudelle ja terveellisyydelle. Hän osaa tulkita rehuanalyysiä, tuntee ruokinnan järjestämismahdollisuudet ja osaa soveltaa valittua ruokintatapaa yrityskohtaisesti. Hän osaa soveltaa ruokintasuunnitelmaa eri tilanteissa.

Tutkinnon suorittaja pystyy tunnistamaan terveen ja hyvinvoivan eläimen sekä toimimaan eläinten terveyttä ja hyvinvointia edistävällä tavalla. Hän tuntee eläinten terveydentilaa ja lisääntymistoimintoja testaavia välineitä ja laitteita, osaa käyttää niitä sekä tulkita saatuja tuloksia. Hän osaa suorittaa päivittäisen kiimantarkkailun ja tehdä tarvittavat muistiinpanot. Hän osaa avustaa siemennyksissä ja poi'ituksissa sekä vasikan alkuhoidossa. Hän pystyy tunnistamaan tavallisimpien sairauksien oireet, osaa antaa ensiavun ja tietää, milloin on turvaututtava eläinlääkärin apuun. Hän osaa lääkittää eläimiä eläinlääkärin ohjeiden mukaisesti, noudattaa varoajoja ja pitää lääkitsemiseen liittyvää kirjanpitoa. Hän tuntee eläinten ja ihmisten yhteisten tautien pääasialliset riskit ja ennaltaehkäisyn perusteet. Hän osaa toimia eläinjätteiden ja raatojen hävityksessä säädetyllä tavalla.

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt eläinten käyttäytymiseen ja tuntee nautojen luonteenomaiset piirteet sekä osaa käsitellä niitä. Hän osaa työskennellä erilaisissa tuotantoympäristöissä ja tehdä päivittäiset lypsy-, ruokinta- ja hoitotyöt sujuvasti, turvallisesti ja eläinlajikohtaiset erityispiirteet huomioon ottaen sekä niin, että kotieläintuotteet ovat laadukkaita ja asiakkaiden vaatimusten mukaisia. Lypsytyön ja maitotalousvälineiden pesut hän tekee niin, että utareterveys ja maidon laatu säilyvät hyvinä. Hän tuntee lypsykarjataloudessa käytettävät pesu- ja desinfektioaineet sekä osaa käyttää niitä ja säilyttää ne turvallisesti. Hän osaa käyttää ja huoltaa kotieläintuotannossa päivittäin käytettäviä koneita ja laitteita turvallisesti ja tunnistaa koneiden poikkeavan toiminnan. Hän on selvillä lypsykarjatalouden ympäristövaikutuksista ja osaa ottaa ne työssään huomioon. Hän tietää, miten karjanlanta tulee varastoida. Hän tuntee eläinten tuotantovaiheet ja osaa tarkkailla sekä hoitaa eläimet tuotantovaiheen mukaan.

Tutkinnon suorittaja tietää, mitä hyötyä on karjantarkkailusta ja -jalostuksesta. Hän on selvillä, kuinka yrityskohtaiset jalostustavoitteet voidaan saavuttaa ja osaa toimillaan tukea niiden saavuttamista. Hän tuntee karjantarkkailusta saatavat raportit ja osaa tulkita niitä. Hän osaa suorittaa karjantarkkailun mittalypsyyn ja lähettää näytteet saatteineen. Työssään hän osaa käyttää tietotekniikkaa hyväkseen.

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja pystyy suorittamaan yrityksen sianhoitotyöt. Hän tuntee sikojen lajikohtaiset vaatimukset ja osaa käsitellä eläimiä eläinsuojelulain ja eettisten periaatteiden mukaisesti sekä toimia hygieniavaatimusten edellyttämällä tavalla. Hän tuntee eri ruokintamallit ja -menetelmät ja osaa soveltaa niitä yrityskohtaisesti. Hän tuntee rehujen tuotantovaikutukset ja rehujen laadun merkityksen. Hän tuntee sikojen ravinnontarvenormit ja osaa soveltaa normiruokintaa ruokintasuunnitelman mukaisesti. Hän on selvillä kotieläintuotannon ympäristöhaitoista ja osaa toimia niin, ettei aiheuta omalla toiminnallaan tarpeetonta ympäristökuormitusta.

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä päivittäiset sikojen ruokinta- ja hoitotyöt sekä niihin liittyvät rehunsiirtotyöt sujuvasti ja turvallisesti. Hän osaa käyttää ja huoltaa päivittäin käytettäviä koneita ja laitteita. Hän osaa laatia tarvittavat muistiinpanot ja viestittää lomituskakson tapahtumat sekä käyttää tietotekniikkaa työssään.

Tutkinnon suorittaja tuntee sianjalostuksen periaatteet ja osaa toteuttaa yritys-kohtaisesti valittuja jalostustavoitteita käytännössä. Hän tunnistaa eläinten terveydentilan, osaa ennaltaehkäisevän terveydenhuollon sekä kykenee antamaan ensiavun ja hoitamaan sairasta eläintä eläinlääkärin ohjeen mukaan. Hän tuntee sikatarkkailun ja osaa käyttää sitä toiminnassaan. Hän on selvillä sikatalouden tuotteiden laatuvaatimuksista ja osaa ylläpitää oman toimintansa laatua ja kehittää sitä.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- sikojen ravinnontarpeen tuntemus
- rehujen ominaisuuksien ja tuotantovaikutusten tuntemus
- ruokintasuunnitelman soveltaminen
- ruokinta- ja hoitotöiden tekeminen
- rehunsiirtotöiden tekeminen
- tuotantohygienian hallinta
- sikojen käsittelytaito ja hyvinvoinnin tuntemus
- ympäristövaikutusten huomioon ottaminen
- koneiden ja laitteiden käyttö- ja huoltotaito
- työturvallisuuden huomioon ottaminen
- taloudellisuus ja sujuvuus
- tietotekniikan hyväksikäyttö
- hedelmällisyyden tuntemus
- sianjalostuksen tuntemus ja toteutus
- sairauksien tunnistaminen, ensiapu ja hoito sekä eläinten lääkitseminen
- sikatarkkailu
- laatuvaatimusten tuntemus ja laadun hallinta.

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja pystyy suorittamaan sikojen ruokinta- ja hoitotyöt sekä niihin liittyvät rehunsiirtotyöt niin, että lomitettava on toimintaan tyytyväinen. Hän tuntee lajikohtaiset eläinsuojelulain vaatimukset ja tilantarpeet sekä eläinten vaatimukset tuotantorakennusten ilmastoinnin, valaistuksen ja rakenteiden suhteen. Hän on perehtynyt eri sikaryhmien ravinnontarpeeseen ja osaa laskea sen eri tuotosvaiheen ja tuotostavoitteen mukaisesti sekä tuntee yksimahaisen ruoansulatuksen ja sen erityispiirteet. Hän tuntee kotoisten ja markkinoilla olevien rehujen sopivuuden ruokintaan ja on selvillä kotoisten rehujen laadunvaihtelun merkityksestä rehujen tuotannollista arvoa määriteltäessä. Hän tietää rehujen laadun vaikutuksen eläimistä peräisin olevien elintarvikkeiden puhtaudelle ja terveellisyydelle. Hän osaa tulkita rehuanalyysejä, tuntee ruokinnan järjestämismahdollisuudet ja osaa soveltaa valittua ruokintatapaa yrityskohtaisesti. Hän osaa soveltaa ruokintasuunnitelmaa eri tilanteissa.

Tutkinnon suorittaja pystyy tunnistamaan terveen ja hyvinvoivan eläimen sekä toimimaan eläinten terveyttä ja hyvinvointia edistävällä tavalla. Hän tuntee eläinten terveydentilaa ja lisääntymistoimintoja testaavia välineitä ja laitteita, osaa käyttää niitä sekä tulkita saatuja tuloksia. Hän pystyy tunnistamaan tavallisimpien sairauksien oireet, osaa antaa ensiavun ja tietää, milloin on turvauduttava eläinlääkärin apuun. Hän osaa lääkittää eläimiä eläinlääkärin ohjeiden mukaisesti, noudattaa varo-aikoja ja pitää lääkitsemiseen liittyvää kirjanpitoa. Hän tuntee eläinten ja ihmisten yhteisten tautien pääasialliset riskit ja ennaltaehkäisyyn perusteet. Hän osaa toimia eläinjätteiden ja raatojen hävityksessä säädetyllä tavalla.

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt eläinten käyttäytymiseen ja tuntee sikojen luonteenomaiset piirteet sekä osaa käsitellä niitä. Hän osaa työskennellä erilaisissa tuotantoympäristöissä ja tehdä päivittäiset ruokinta- ja hoitotyöt sujuvasti, turvallisesti ja eläinlajikohtaiset erityispiirteet huomioon ottaen sekä niin, että kotieläintuotteet ovat laadukkaita ja asiakkaiden vaatimusten mukaisia. Hän osaa käyttää ja huoltaa kotieläintuotannossa päivittäin käytettäviä koneita ja laitteita sekä tunnistaa koneiden poikkeavan toiminnan. Hän on selvillä sikatalouden ympäristövaikutuksista ja osaa ottaa ne työssään huomioon. Hän osaa varastoida sianlannan. Hän tuntee eläinten tuotantovaiheet ja osaa tarkkailla sekä hoitaa eläimet tuotantovaiheen mukaan. Hän osaa suorittaa päivittäisen kiimantarkkailun, avustaa astutuksissa, siemennyksissä ja porsituksissa. Hän osaa tehdä pikkuporsaiden hoidot ja vieroitukset.

Tutkinnon suorittaja tietää, mitä hyötyä on sikatarkkailusta ja -jalostuksesta. Hän on selvillä, kuinka yrityskohtaiset jalostustavoitteet voidaan saavuttaa ja osaa toimillaan tukea niiden saavuttamista. Hän tuntee sikatarkkailusta saatavat raportit ja osaa tulkita niitä. Työssään hän osaa käyttää tietotekniikkaa hyväkseen.

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja pystyy tekemään yrityksen siipikarjan hoitotyöt ja on selvillä siipikarjan hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä. Hän tuntee eri ruokintamallit ja -menetelmät ja osaa soveltaa niitä yrityskohtaisesti. Hän tuntee rehujen tuotanto-vaikutukset sekä rehujen käsittelyn ja laadun merkityksen. Hän tuntee siipikarjan ravinnontarpeet eri tuotantovaiheissa ja osaa soveltaa tehtyä ruokintasuunnitelmaa. Hän ymmärtää eläinten terveydenhuollon ja tuotantohygienian merkityksen eläinten ja elintarvikkeiden kannalta ja on tietoinen elinkeinon ja asiakkaiden tavoitteista ja vaatimuksista. Hän osaa käsitellä eläimiä eläinsuojelulain ja eettisten periaatteiden mukaisesti sekä toimia niin, ettei aiheuta tarpeetonta ympäristökuormitusta.

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä päivittäiset siipikarjan ruokinta-, hoito- ja rehunsiirtotyöt sujuvasti ja turvallisesti. Hän osaa käyttää ja huoltaa siipikarjataloudessa päivittäin käytettäviä koneita ja laitteita. Hän tunnistaa eläinten terveydentilan, osaa ennaltaehkäistä terveyttä uhkaavia tekijöitä ja hoitaa sairasta eläintä eläinlääkärin ohjeiden mukaan sekä tarvittaessa lopettaa sairaan eläimen. Hän osaa laatia tarvittavat muistiinpanot ja viestittää lomitusjakson tapahtumat. Hän tuntee siipikarjatalouden tuotteiden laatu- ja hygieniavaatimukset ja osaa ylläpitää ja kehittää oman toimintansa laatua. Hän osaa käyttää tietotekniikkaa työssään.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- linnun ravinnontarpeen tuntemus
- rehujen ominaisuuksien ja tuotantovaikutusten tuntemus
- linnun ruoansulatuksen tuntemus
- ruokintasuunnitelman soveltaminen
- ruokinta-, hoito- ja puhdistustöiden tekeminen
- rehunsiirtotöiden tekeminen
- tuotantohygienian ja tautien ennaltaehkäisyn hallinta
- siipikarjan käsittelytaito ja hyvinvoinnin tuntemus
- tuotannon seuranta, poikkeavien tilanteiden tunnistaminen ja korjaavien toimenpiteiden hallinta
- ympäristövaikutusten huomioon ottaminen
- koneiden ja laitteiden käyttö- ja huoltotaito
- taloudellisuus ja sujuvuus
- työturvallisuuden huomioon ottaminen
- sairauksien tunnistaminen, ensiapu ja hoito sekä eläinten lääkitseminen
- laatuvaatimuksien tuntemus ja laadun hallinta
- tietotekniikan käyttötaito.

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja pystyy suorittamaan yrityksen siipikarjan hoitotyöt niin, että lomitettava on palveluun tyytyväinen. Hän on selvillä tuotantorakennusten ilmastoinnin, valaistuksen ja rakenteiden vaatimuksista siipikarjataloudessa. Hän on perehtynyt siipikarjan ravinnontarpeeseen ja osaa laskea sen eri tuotosvaiheen ja tuotostavoitteen mukaisesti sekä tuntee linnun ruoansulatuksen ja sen lajikohtaiset erityispiirteet. Hän tuntee kotoisten ja markkinoilla olevien rehujen sopivuuden ruokintaan ja on selvillä kotoisten rehujen laadunvaihtelun merkityksestä rehujen tuotannollista arvoa määritettäessä. Hän osaa valmistaa käytettävissä olevista raaka-aineista tuotantosuuntaa vastaavia rehuseoksia, ottaa raaka-aineista ja valmiista seoksista näytteet analyysiä varten sekä suorittaa tarvittavat rehunsiirtotyöt. Hän tietää rehujen laadun vaikutuksen eläimistä peräisin olevien elintarvikkeiden puhautudelle, terveellisyydelle ja eettisyydelle. Hän osaa tulkita rehuanalyysiä sekä valmiiden rehuseosten tuoteselosteita. Hän tuntee ruokinnan järjestämismahdollisuudet ja osaa soveltaa valittua ruokintatapaa yrityskohtaisesti sekä ruokintasuunnitelmaa eri tilanteissa.

Tutkinnon suorittaja pystyy tunnistamaan terveen ja hyvinvoivan eläimen sekä toimimaan eläinten terveyttä ja hyvinvointia edistävällä tavalla. Hän pystyy tunnistamaan tavallisimpien sairauksien oireita ja osaa lähettää lintuja tarvittaessa jatkotutkimuksiin. Hän tietää, milloin on turvaututtava eläinlääkärin apuun tai lopetettava eläin. Hän osaa lääkittää eläimiä eläinlääkärin ohjeiden mukaan, noudattaa varoajoja ja pitää lääkitsemiseen liittyvää kirjanpitoa. Hän tuntee eläinten ja ihmisten yhteisten tautien pääasialliset riskit ja ennaltaehkäisyn perusteet sekä osaa tarvittaessa ottaa siipikarjan terveydentilaa kuvaavat näytteet. Hän osaa lopettaa sairaan eläimen ja toimia säädetyllä tavalla eläinjätteiden ja raatojen hävityksessä. Hän tuntee eläinsuojelulainsäädännön siipikarjaa koskevilta osilta.

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt siipikarjan käyttäytymiseen, tuntee sen luonteenomaiset piirteet ja osaa käsitellä eläimiä. Päivittäiset ruokinta- ja hoitotyöt hän osaa tehdä sujuvasti, turvallisesti ja eläinlajikohtaiset erityispiirteet huomioon ottaen sekä niin, että kotieläintuotteet ovat laadukkaita, eettisesti tuotettuja ja asiakkaiden vaatimuksien mukaisia. Hän tuntee pesu- ja desinfektioaineiden ominaisuudet ja osaa tehdä tarvittavat pesu- ja desinfektio-työt. Hän osaa käyttää ja huoltaa kotieläintuotannossa päivittäin käytettäviä koneita ja laitteita sekä pystyy tunnistamaan koneiden poikkeavan toiminnan. Hän on selvillä eläinten tuotantovaiheista ja osaa tarkkailla ja hoitaa sekä tehdä tarvittaessa korjaavia toimenpiteitä.

Tutkinnon suorittaja ymmärtää jatkuvan seurannan merkityksen siipikarjatalouden kannattavuuteen ja jatkuvuuteen ja tuntee eri siipikarjalajien ja -jalosteiden ominaisuudet. Hän ymmärtää pöytäkirjojen merkityksen tuotannon seurannassa ja osaa pitää ne ajan tasalla. Hän on selvillä siipikarjatalouden ympäristövaikutuksista ja osaa toimia ympäristöä kuormittamatta myös lannan varastoinnissa. Työssään hän osaa käyttää tietotekniikkaa hyväkseen.

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja pystyy suorittamaan yrityksen karjanhoitotyöt. Hän tuntee lihakarjatalouden ja muun erikoistuneen naudanlihantuotannon lajikohtaiset vaatimukset ja osaa käsitellä eläimiä eläinsuojelulain ja eettisten periaatteiden mukaisesti sekä toimia hygieniavaatimusten edellyttämällä tavalla. Hän tuntee eri ruokintamallit ja -menetelmät ja osaa soveltaa niitä yrityskohtaisesti. Hän tuntee rehujen tuotantovaikutukset ja rehujen laadun merkityksen. Hän tuntee nautojen ravinnontarvenormit ja osaa soveltaa normiruokintaa ruokintasuunnitelman mukaisesti. Hän on selvillä kotieläintuotannon ympäristöhaitoista ja osaa toimia niin, ettei aiheuta omalla toiminnallaan tarpeetonta ympäristökuormitusta.

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä päivittäiset karjan ja vasikoiden ruokinta- ja hoitotyöt sekä niihin liittyvät rehunsiirtotyöt sujuvasti ja turvallisesti. Hän osaa käyttää ja huoltaa päivittäin käytettäviä koneita ja laitteita. Hän osaa laatia tarvittavat muistiinpanot ja viestittää lomitusjakson tapahtumat sekä käyttää tietotekniikkaa työssään.

Tutkinnon suorittaja tuntee lihakarjatalouden jalostuksen periaatteet ja osaa toteuttaa yrityskohtaisesti valittuja jalostustavoitteita käytännössä. Hän tunnistaa eläinten terveydentilan, osaa ennalta ehkäisevän terveydenhuollon sekä kykenee antamaan ensiavun ja hoitamaan sairasta eläintä eläinlääkäriin ohjeen mukaan. Hän tuntee emolehmätarkkailun ja muun erikoistuneen naudanlihantuotannon tarkkailun ja osaa käyttää tarkkailutietoja toiminnassaan. Hän on selvillä erikoistuneen naudanlihantuotannon tuotteiden laatuvaatimuksista ja osaa ylläpitää oman toimintansa laatua ja kehittää sitä.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- emolehmien ja kasvavien nautojen ravinnontarpeen tuntemus
- rehujen ominaisuuksien ja tuotantovaikutusten tuntemus
- ruokintasuunnitelman soveltaminen
- ruokinta- ja hoitotöiden tekeminen
- rehunsiirtotöiden tekeminen
- tuotantohygienian hallinta
- nautojen käsittelytaito ja hyvinvoinnin tuntemus
- ympäristövaikutusten huomioon ottaminen
- koneiden ja laitteiden käyttö- ja huoltotaito
- työturvallisuuden huomioon ottaminen
- taloudellisuus ja sujuvuus
- tietotekniikan hyväksikäyttö

- hedelmällisyyden tuntemus
- naudanjalostuksen tuntemus ja toteutus
- sairauksien tunnistaminen, ensiapu ja hoito sekä eläinten lääkitseminen
- laatuvaatimusten tuntemus ja laadun tarkkailu
- lihakarjatarkkailu.

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja pystyy suorittamaan karjanhoitotyöt sekä niihin liittyvät rehunsiirottyöt niin, että lomitettava on toimintaan tyytyväinen. Hän tuntee lajikohtaisesti eläinsuojeluvaatimukset ja tilantarpeet sekä eläinten vaatimukset tuotantorakennusten ilmastoinnin, valaistuksen ja rakenteiden suhteen. Hän on perehtynyt vasikoiden, kasvavien nautojen ja emolehmien ravinnontarpeeseen ja osaa laskeaa sen eri tuotosvaiheen ja tuotantotavoitteen mukaisesti sekä tuntee märehitjän ruoansulatuksen ja sen erityispiirteet. Hän tuntee kotoisten ja markkinoilla olevien rehujen sopivuuden ruokintaan ja on selvillä kotoisten rehujen laadunvaihtelun merkityksestä rehujen tuotannollista arvoa määriteltäessä. Hän tietää rehujen laadun vaikutuksen eläimistä peräisin olevien elintarvikkeiden puhtaudelle ja terveellisyydelle ja osaa tulkita rehuanalyysiä. Hän tuntee ruokinnan järjestämismahdollisuudet ja osaa soveltaa valittua ruokintatapaa yritysakohtaisesti ja ruokintasuunnitelmaa eri tilanteissa.

Tutkinnon suorittaja pystyy tunnistamaan terveen ja hyvinvoivan eläimen sekä toimimaan eläinten terveyttä ja hyvinvointia edistävällä tavalla. Hän tuntee eläinten terveydentilaa ja lisääntymistoimintoja testaavia välineitä ja laitteita, osaa käyttää niitä sekä tulkita saatuja tuloksia. Hän pystyy tunnistamaan tavallisimpien sairauksien oireet, osaa antaa ensiavun ja tietää, milloin on turvauduttava eläinlääkärin apuun. Hän osaa lääkitä eläimiä eläinlääkärin ohjeiden mukaisesti, noudattaa varoajoja ja pitää lääkitsemiseen liittyvää kirjanpitoa. Hän tuntee eläinten ja ihmisten yhteisten tautien pääasialliset riskit ja ehkäisyn perusteet. Hän osaa toimia eläinjalteiden ja raatojen hävityksessä säädetyllä tavalla.

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt eläinten käyttäytymiseen ja tuntee nautojen luonteenomaiset piirteet ja osaa käsitellä eläimiä. Hän osaa työskennellä erilaisissa tuotantoympäristöissä ja tehdä päivittäiset ruokinta- ja hoitotyöt sujuvasti, turvallisesti ja eläinlajikohtaiset erityispiirteet huomioon ottaen sekä niin, että kotieläintuotteet ovat laadukkaita ja asiakkaiden vaatimusten mukaisia. Hän osaa käyttää ja huoltaa kotieläintuotannossa päivittäin käytettäviä koneita ja laitteita sekä tunnistaa koneiden poikkeavan toiminnan. Hän on selvillä lihakarjatalouden ympäristövaikutuksista ja osaa ottaa ne työssään huomioon. Hän tietää, miten karjanlanta tulee varastoida. Hän tuntee eläinten tuotantovaiheet ja osaa tarkkailla sekä hoitaa ne tuotantovaiheen mukaan.

Tutkinnon suorittaja tietää, mitä hyötyä on lihakarjatarkkailusta ja -jalostuksesta. Hän on selvillä, kuinka yritysakohtaiset jalostustavoitteet voidaan saavuttaa ja osaa toimillaan tukea niiden saavuttamista. Hän tuntee lihakarjatarkkailusta saatavat raportit ja osaa tulkita niitä. Työssään hän osaa käyttää tietotekniikkaa hyväkseen.

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja pystyy suorittamaan yrityksen lampaidenhoitotyöt. Hän tuntee lampaiden lajikohtaiset vaatimukset ja osaa käsitellä eläimiä eläinsuojelulain ja eettisten periaatteiden mukaisesti sekä toimia hygieniavaatimusten edellyttämällä tavalla. Hän tuntee eri ruokintamallit ja -menetelmät ja osaa soveltaa niitä yritys-kohtaisesti. Hän tuntee rehujen tuotantovaikutukset ja rehujen laadun merkityksen. Hän tuntee lampaiden ravinnontarvenormit ja osaa soveltaa normiruokintaa ruokintasuunnitelman mukaisesti. Hän on selvillä kotieläintuotannon ympäristöhaitoista ja osaa toimia niin, ettei aiheuta omalla toiminnallaan tarpeetonta ympäristökuormitusta.

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä lampaiden päivittäiset ruokinta-, hoito- ja rehunsiirtotyöt sujuvasti ja turvallisesti. Hän osaa käyttää ja huoltaa päivittäin käytettäviä koneita ja laitteita. Hän osaa laatia tarvittavat muistiinpanot ja viestittää lomitusjakson tapahtumat sekä käyttää tietotekniikkaa työssään.

Tutkinnon suorittaja tuntee lammastalouden periaatteet ja osaa toteuttaa yritys-kohtaisesti valittuja jalostustavoitteita käytännössä. Hän tunnistaa eläinten terveydentilan, osaa ennalta ehkäisevän terveydenhuollon sekä kykenee antamaan ensiavun ja hoitamaan sairasta eläintä eläinlääkärin ohjeen mukaan. Hän tuntee lammastarkkailun ja osaa käyttää sitä toiminnassaan. Hän on selvillä lammastalouden tuotteiden laatuvaatimuksista ja osaa ylläpitää oman toiminnan laatua ja kehittää sitä.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- lampaiden ravinnontarpeen tuntemus
- rehujen ominaisuuksien ja tuotantovaikutusten tuntemus
- ruokintasuunnitelman soveltaminen
- ruokinta- ja hoitotöiden tekeminen
- rehunsiirtotöiden tekeminen
- tuotantohygienian hallinta
- lampaiden käsittelytaito ja hyvinvoinnin tuntemus
- ympäristövaikutusten huomioon ottaminen
- koneiden ja laitteiden käyttö- ja huoltotaito
- työturvallisuuden huomioon ottaminen
- taloudellisuus ja sujuvuus
- tietotekniikan hyväksikäyttö
- hedelmällisyyden tuntemus
- lammastalouden tuntemus ja toteutus

- sairauksien tunnistaminen, ensiapu ja hoito sekä eläinten lääkitys
- laatuvaatimusten tuntemus ja laadun hallinta
- lammastarkkailu.

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja pystyy suorittamaan lampaidenhoitotyöt ja niihin liittyvät rehunsiirototyöt niin, että lomitettava on toimintaan tyytyväinen. Hän tuntee lajikohtaiset eläinsuojeluvaatimukset ja tilantarpeet sekä lampaiden vaatimukset uotan-
torakennusten ilmastoinnin, valaistuksen ja rakenteiden suhteen. Hän on perehtynyt lampaiden ravinnontarpeeseen ja osaa laskea sen eri tuotosvaiheen ja tuotos-
tavoitteen mukaisesti sekä tuntee märehtijän ruoansulatuksen ja sen erityispiirteet. Hän tuntee kotoisten ja markkinoilla olevien rehujen sopivuuden ruokintaan ja on
selvillä kotoisten rehujen laadunvaihtelun merkityksestä rehujen tuotannollista
arvoa määriteltäessä. Hän tietää rehujen laadun vaikutuksen eläimistä peräisin
olevien elintarvikkeiden puhtaudelle ja terveellisyydelle ja osaa tulkita rehuanalyysiä.
Hän tuntee ruokinnan järjestämismahdollisuudet ja osaa soveltaa valittua
ruokintatapaa yrityskohtaisesti sekä soveltaa ruokintasuunnitelmaa eri tilanteissa.

Tutkinnon suorittaja pystyy tunnistamaan terveen ja hyvinvoivan eläimen sekä
toimimaan eläinten terveyttä ja hyvinvointia edistävällä tavalla. Hän tuntee eläinten
terveydentilaa ja lisääntymistoimintoja testaavia välineitä ja laitteita, osaa käyttää
niitä sekä tulkita saatuja tuloksia. Hän pystyy tunnistamaan tavallisimpien sairauk-
sien oireet, antamaan ensiavun ja tietää, milloin on turvauduttava eläinlääkärin
apuun. Hän osaa lääkittää eläimiä eläinlääkärin ohjeiden mukaisesti, noudattaa varo-
aikoja ja pitää lääkitykseen liittyvää kirjanpitoa. Hän tuntee eläinten ja ihmisten
yhteisten tautien pääasialliset riskit ja ehkäisy perusteet. Hän osaa toimia eläin-
jätteiden ja raatojen hävityksessä säädettyllä tavalla.

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt lampaiden käyttäytymiseen, tuntee niiden
luonteenomaiset piirteet ja osaa käsitellä eläimiä. Hän osaa työskennellä erilaisissa
tuotantoympäristöissä ja tehdä päivittäiset ruokinta- ja hoitotyöt sujuvasti, turvalli-
sesti ja eläinlajikohtaiset erityispiirteet huomioon ottaen sekä niin, että kotieläin-
tuotteet ovat laadukkaita ja asiakkaiden vaatimusten mukaisia. Hän osaa käyttää ja
huoltaa kotieläintuotannossa päivittäin käytettäviä koneita ja laitteita sekä tunnistaa
koneiden poikkeavan toiminnan. Hän on selvillä lammastalouden ympäristövaiku-
tuksista ja osaa ottaa ne työssään huomioon. Hän tietää, miten lampaanlanta tulee
varastoida. Hän tuntee eläinten tuotantovaiheet ja osaa tarkkailla sekä hoitaa eläimet
tuotantovaiheen mukaan.

Tutkinnon suorittaja tietää, mitä hyötyä on lammastarkkailusta ja -jalostuksesta.
Hän on selvillä, kuinka yrityskohtaiset jalostustavoitteet voidaan saavuttaa ja osaa
toimillaan tukea niiden saavuttamista. Hän tuntee lammastarkkailusta saatavat
raportit ja osaa tulkita niitä. Työssään hän osaa käyttää tietotekniikkaa hyväkseen.

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja tuntee hevosten hyvinvoinnin ja käyttäytymisen periaatteet. Hän osaa tehdä päivittäiset hevosen ruokinta- ja hoitotyöt ja tarvittavat rehunsiirtotyöt turvallisesti ja tallinpitäjän ohjeiden mukaan. Hän tuntee hevosen ruoansulatuksen erityispiirteet, yleisimmät hevosten rehut ja niiden hygieniavaatimukset sekä erilaisten hevosten ruokinnan periaatteet. Hän osaa siivota ja kuivittaa karsinat sekä varastoida lannan. Hän tuntee tallihygienian ja talliolosuhteiden merkityksen hevosen terveydelle.

Tutkinnon suorittaja tuntee hevosen käsittelyn periaatteet ja pystyy taluttamaan hevosia ja sitomaan ne kiinni turvallisesti. Hän tietää terveen hevosen tuntomerkit sekä hevosten yleisimpien sairauksien oireet. Hän ymmärtää hevosen päivittäisen terveydentilan tarkastuksen merkityksen ja tietää, milloin tarvitaan eläinlääkärinä hoitamaan hevosta. Hän osaa antaa ensiapua haavoihin ja muihin akuutteihin vammoihin.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- hevosen luontaisen käyttäytymisen tuntemus
- hevosen käsittelytaito ja hyvinvoinnin tuntemus
- rehujen ja niiden hygieenisen laadun tuntemus
- hevosen ruoansulatuksen ja ruokintaperiaatteiden tuntemus
- ruokinta- ja hoitotöiden tekeminen
- tallihygienian periaatteiden ja tallin ympäristövaatimusten tuntemus
- koneiden ja laitteiden käyttö- ja huoltotaito
- sairauksien oireiden tunnistaminen ja eläinlääkärin tarpeen tiedostaminen
- ensiaputaidot
- työturvallisuuden huomioon ottaminen
- ympäristövaikutusten huomioon ottaminen
- taloudellisuus ja sujuvuus.

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja pystyy tekemään hevosten ruokinta- ja hoitotyöt sekä niihin liittyvät rehunsiirtotyöt niin, että lomitettava on toimintaan tyytyväinen. Hän osaa hoitaa ja ruokkia hevoset lajinmukaisesti ja niiden terveyttä edistävällä tavalla. Hän tuntee hevosen ruoansulatuselimistön toiminnan ja ymmärtää ruokintajärjestyksen, rehuhygienian ja rehujen huolellisen annostelun merkityksen. Hän osaa siivota karsinat ja kuivittaa ne erilaisia kuivikkeita käyttäen sekä ottaa huomioon mahdolliset kaasuhaitat. Hän osaa käyttää ja huoltaa tuotannossa päivittäin käytettäviä koneita ja laitteita sekä tunnistaa koneiden poikkeavan toiminnan.

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt hevosten käyttäytymiseen ja tuntee niiden luonteenomaiset piirteet sekä osaa käsitellä erilaisia hevosia. Hän pystyy taluttamaan hevosia turvallisesti ja rauhallisesti esimerkiksi ulkoilutarhaan ja sieltä takaisin. Hän osaa valita kullekin hevoselle sopivat välineet taluttamista varten ja ennakoii ovien, porttien ja muiden ahtaiden paikkojen mahdollisesti aiheuttamat vaaratilanteet. Hän osaa sitoa hevosen riimusta kiinni siten, että hevonen ei pääse takertumaan naruun ja narun saa hätätilanteessa nopeasti auki.

Tutkinnon suorittaja tunnistaa sairauksien ja etenkin ähkyjen oireet jo varhaisessa vaiheessa ja tiedostaa, milloin eläinlääkärin kiireellinen apu on välttämätön hevosen pelastamiseksi. Hän osaa pitää itsensä ajan tasalla alueellisen eläinlääkäripäivätyksen suhteen. Hän osaa antaa ensiapua ähkyhevoselle sekä erilaisiin haavoihin ja venähdyksiin. Hän tietää, millaisten vammojen vuoksi hevosen liikuntaa tulee rajoittaa ja miten liikunta tulee ottaa huomioon hevosen ruokinnassa.

Tutkinnon suorittaja osaa säätää tallin ilmastointia sääolojen mukaan siten, että talli-ilman lämpötila, kosteus ja ilman liike pysyvät hevosille sopivina. Hän ymmärtää hevosen ihon ja kavioiden hoidon merkityksen hevosen hyvinvoinnille ja osaa tehdä päivittäisen harjauksen, pesun sekä kavioiden tarkastuksen ja hoidon. Hän osaa loimittaa hevoset tarpeen mukaan. Hän on selvillä hevosetalouden ympäristövaikutuksista ja osaa ottaa ne työssään huomioon. Hän osaa varastoida hevostenlannan asianmukaisesti.

15 § Rehuntuotanto

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja pystyy tekemään yrityksen rehuntuotantotyöt. Hän on selvillä hyvälaatuisten rehujen taloudellisesta tuotannosta. Hän osaa tulkita ja pääosin toteuttaa tehtyä viljelysuunnitelmaa. Hän tuntee pääpiirteittäin kasvutekijät ja vaikutuskeinot niihin. Hän on selvillä rehuntuotannon ympäristöhaitoista ja osaa toimia aiheuttamatta tarpeetonta ympäristökuormitusta tai riskiä ihmisten tai eläinten terveydelle.

Tutkinnon suorittaja osaa käyttää ja huoltaa rehuntuotannossa tarvittavia koneita, laitteita ja rakennuksia. Hän osaa varastoida rehut ja pitää kirjaa tilan rehuntuotannosta. Hän ottaa toiminnassaan työturvallisuusnäkökohdat huomioon.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- kasvuilmion perusteiden tuntemus
- rehukasvien ominaisuuksien tuntemus
- viljelysuunnitelman tulkinta ja toteutus
- rehuntuotantotöiden tekeminen
- viljelyn ja rehuntuotannon kirjanpito

- koneiden, laitteiden ja rakennusten käyttö-, huolto- ja korjaustaito
- työturvallisuuden huomioon ottaminen
- ympäristövaatimusten huomioon ottaminen
- taloudellisuus ja sujuvuus
- rehujen varastointi.

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja tuntee kasvien kasvun perusteet ja tietää, miten maaperä, ilmasto ja muut tekijät vaikuttavat kasvutapahtumaan. Hän tuntee kasvuun vaikuttavien tekijöiden lainalaisuudet ja on erityisen hyvin selvillä siitä, kuinka ihminen voi toimillaan edistää rehuksien kasvua. Hän tuntee alueella viljeltävät rehuksit, on selvillä niiden ominaisuuksista ja kasvuvaatimuksista. Hän osaa laskea tarvittavat kylvösiemen- ja lannoitemäärät, on selvillä lannoitteiden ja karjanlannan käytön perusteista ja ottaa niiden käytössä huomioon muun muassa ympäristönäkökohdat. Hän osaa arvioida rehuntuotannon kannattavuutta.

Tutkinnon suorittaja osaa tulkita viljelysuunnitelmaa ja paikantaa sen perusteella peltolohkojen sijainnit sekä toteuttaa pääpiirteittäin eri lohkoille suunnitellut toimet. Hän osaa tehdä muokkaus-, kylvö-, kasvinsuojelu-, korjuu- ja varastointityöt ajallaan, sujuvasti ja ympäristöä kuormittamatta. Hän on selvillä, kuinka tuotetaan hyvälaatuisia rehuja. Hän osaa käyttää ja huoltaa traktoria sekä tavallisimpia työkoneita ja rehuntuotannossa tarvittavia rakennuksia sekä vähäisessä määrin myös korjata niitä. Rehuntuotannossa ja rehujen varastoinnissa hän osaa käyttää hyväkseen omia ja muiden kokemuksia. Hän osaa tehdä tarvittavat muisiinpanot sekä viljelystä että rehuntuotannosta. Työssään hän ottaa turvallisuusnäkökohdat huomioon.

16 § Yrittäjyys

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja on selvillä yrittäjyyteen kuuluvista taidoista ja osaa arvioida omia yrittäjyysominaisuuksiaan ja arvojaan tältä kannalta. Hän tuntee ammattialaansa ja osaa tarkastella sen tarjoamia mahdollisuuksia yrittäjänä toimimiseen. Hän tuntee liikeideakäsitteen ja sen käytön yritystoiminnan suunnittelun ja toteutuksen pohjana. Hän tuntee erilaisia yritystoiminnan aloitustapoja.

Tutkinnon suorittaja on selvillä yritystoimintaan liittyvistä taloudellisten, tuotannollisten ja henkisten voimavarojen tarpeista ja osaa arvioida omia mahdollisuuksiaan oman yritystoimintansa aloittamiseksi. Hän ymmärtää yritystoiminnan talouden tärkeimpiä periaatteita ja tuntee yritystoimintaan liittyvää keskeistä lainsäädäntöä.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota

erityisesti seuraaviin kohtiin:

- omien yrittäjyysominaisuuksien arviointi
- oman ammattialan yritystoiminnan mahdollisuuksien arviointi
- liikeideakäsitteen tuntemus
- yritystoiminnan aloitustapojen tuntemus
- yritystoiminnan vaatimien voimavarojen tuntemus
- omien mahdollisuuksien arviointi yritystoimintaa aloitettaessa
- yritystoiminnan talouden tärkeimpien periaatteiden tuntemus
- asiantuntijoiden käyttö
- yritystoiminnan keskeisen lainsäädännön tuntemus
- tiedonhankintataidot.

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja on selvillä niistä valmiuksista, jotka tukevat yrittäjänä menestymistä. Näiden tietojen sekä omien arvojensa perusteella hän osaa arvioida itseään ja omaa yrittäjyyttään sekä sitä, pystyisikö hän omiin arvioihinsa luottaen tekemään yrittäjänä kehittymistä koskevia päätelmiä ja ratkaisuja.

Tutkinnon suorittaja arvostaa omaa ammattitaitoaan ja tuntee ammattialansa niin hyvin, että pystyy tarkastelemaan sen tulevaisuuden näkymien ja markkinoinnin tilan perusteella mahdollisuuksia oman yritystoiminnan käynnistämiseksi. Hän tietää, mitä liikeidealla tarkoitetaan ja osaa kehittää omaa ideaansa toimivampaan suuntaan. Liikeidean kehittämisessä hän ottaa huomioon markkinoiden kysyntä- ja kilpailutekijöitä sekä oman idean toimivuuden kannalta olennaisia erilaistamistekijöitä. Hän ymmärtää, mikä on liikeidean merkitys yritystoiminnan suunnittelun välineenä. Liikeidean työstämisessä hän osaa tarvittaessa turvautua asiantuntijan apuun.

Tutkinnon suorittaja tietää, millaisia vaihtoehtoja yritystoimintaa harkitsevalle on tarjolla. Hän tuntee yleisimmät ratkaisut muun muassa yritystoiminnan muotojen, aloittamistoimenpiteiden, vastuiden määräytymisen, tarvittavien resurssien ja riskien osalta. Näistä hän pystyy keskustelemaan asiantuntijan kanssa niin, että lähtökohtana on tutkinnon suorittajan oman yrityksen toiminta.

Tutkinnon suorittaja pystyy laatimaan yritykselleen toiminnan kannalta keskeisten alueiden liiketoimintasuunnitelman asiantuntijan avustuksella. Hän ymmärtää, mitä on kannattava toiminta ja miten siihen voi vaikuttaa. Hän osaa tulkita yrityksen tilinpäätöstä muun muassa pääomien, varallisuuden, maksukyvyyn ja tuloksen suhteen. Hän ymmärtää kustannuslaskennan periaatteet ja tietää, mitkä markkina-lähtöiset tekijät tulee ottaa huomioon tuotteiden ja palveluiden järkevässä hinnoittelussa. Hän osaa laatia karkean tulo- ja menoarvion sekä osaa hankkia tietoja ja asiantuntijapalveluja oman yritystoiminnan verotuksellisiin kysymyksiin.

Tutkinnon suorittaja on selvillä yritystoimintaan ja sen aloittamiseen liittyvistä keskeisistä säädöksistä ja tietää, mistä voi saada asiantuntijapalveluja ja lisätietoja näissä ja yritystoiminnan käynnistämiseen liittyvissä kysymyksissä.

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja tuntee naudan sorkan anatomian ja fysiologian perusteet ja ymmärtää sorkkahoidon tarpeen. Hän osaa toiminnallisen sorkkahoidon perusteet ja pystyy soveltamaan niitä käytännön työssä. Hän pystyy tunnistamaan sorkkasairaudet ja tietää, miten sorkkahoidolla voidaan ennaltaehkäistä niitä. Hän on selvillä tuotantoympäristön, ruokinnan ja jalostuksen vaikutuksesta sorkkien kuntoon. Hän tuntee sorkkahoidossa käytettävät välineet ja osaa käyttää ja huoltaa niitä.

Tutkinnon suorittaja osaa hygienian perusteet ja pystyy soveltamaan niitä sorkkahoitotyössä. Hän on selvillä kotieläintautien tartuntamahdollisuuksista ja osaa toimia tartuntariskejä välttämällä. Hän tuntee sorkkahoitotyöhön liittyvät turvallisuustekijät ja ottaa ne työssään huomioon. Hän on selvillä eläinten käyttäytymisen perusteista ja osaa käsitellä eläimiä. Hän osaa tehdä tarvittavat raportit, kirjata löydökset ja toimia asiakaspalvelussa.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- naudan sorkan anatomian ja fysiologian tuntemus
- sorkkahoidon tarpeellisuuden tunnistaminen
- sorkkien kuntoon ja hoitoon vaikuttavien tekijöiden tuntemus
- sorkkasairauksien tunnistaminen
- toiminnallinen sorkkahoitotaito
- sorkkahoitovälineiden käyttö- ja huoltotaito
- eläinten käsittelytaito
- hygienian hallinta
- työturvallisuuden huomioon ottaminen
- raportointitaito ja löydösten kirjaaminen
- asiakaspalvelutaito.

Hyväksytyt suoritukset

Tutkinnon suorittaja ymmärtää säännöllisen sorkkahoidon tarpeellisuuden. Hän on perehtynyt naudan sorkan anatomiaan ja fysiologiaan niin, että pystyy tunnistamaan sorkan osat. Hän on selvillä naudan elimistön toiminnasta ja erityisen hyvin siitä fysiologiasta ja niistä ympäristötekijöistä, jotka vaikuttavat sorkkien kuntoon. Hän pystyy arvioimaan sorkkahoidon tarpeen ulkoisten oireiden perusteella. Hän pystyy tunnistamaan tavallisimmat sorkkasairaudet, kuten anturahaavauman, kantasypymän, sorkkavälin tulehduksen ja sorkkakuumeen, ja osaa arvioida, onko eläin eläinlääkärin hoidon tarpeessa.

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä varsinaiset sorkkahoitotyöt niin, että työssä toteutuvat toiminnallisen sorkkahoidon periaatteet, kuten sorkkien lyhentäminen ja anturapintojen tasaaminen sekä sisä- ja ulkosorkkan holvaaminen. Hän tuntee sorkkien hoidossa käytettävät välineet ja niiden toimintaperiaatteet ja osaa käyttää ja huoltaa sekä mekaanisia että sähköisiä työkaluja. Hän osaa käyttää myös vaativia sorkkahoitovälineitä, kuten kulmahiomakonetta ja kovametallilaikkoja. Hän osaa tehdä sairassorkkahoidon sorkkakenkkiä käyttäen. Hän hallitsee hygienian ja osaa toimenpiteen jälkeen huolehtia käyttämistään välineistä ja suojavarusteista asianmukaisesti.

Tutkinnon suorittaja on selvillä niistä tarttuvista taudeista, jotka voivat levitä sorkkahoitotyön yhteydessä, ja pystyy toimimaan tartuntatauteja välttämällä. Hän on perehtynyt eläinten käyttäytymiseen niin, että osaa käsitellä nautoja turvallisesti ja eläinsuojelumääräysten mukaisesti. Tarvittaessa hän osaa käyttää pakkokeinoja asiallisesti ja ottaa turvallisuustekijät huomioon työssään. Hän osaa toimia sorkkahoidon laatujärjestelmän mukaisesti, tuntee sorkkahoidon raportoinnin ohjelmat, osaa kirjata tekemänsä löydökset ja tehdä raportit tehdyistä toimenpiteistä ja hoidettujen eläinten sorkkien tilasta tietotekniikkaa tai muuta viestintää apuna käyttäen. Hän osaa tehdä nautojen kuntoluokituksen silmävaraisesti ja viestiä työn tilaajalle säännöllisen sorkkahoidon tarpeellisuudesta ja niistä mahdollisuuksista, joilla voidaan tilakohtaisesti vaikuttaa sorkkien kuntoon. Hän on perehtynyt asiakaspalveluun ja tiedostaa ne periaatteet, joiden mukaan palveluammattissa tulee toimia.

VAPAASTI VALITTAVA OSA

18 § Esimiehenä toimiminen

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja ymmärtää henkilöstön hyvinvoinnin merkityksen organisaation toiminnassa ja oman asemansa työyhteisössä. Hän tuntee alaansa liittyvää lainsäädäntöä ja määräyksiä ja osaa valvoa niiden noudattamista. Hän on selvillä laatujärjestelmän periaatteista ja osaa soveltaa niitä. Hän osaa suunnitella, organisoida ja johtaa työt joustavasti ja seurata niiden toteutumista. Hän tuntee työnantajan ja työntekijöitä koskevien oikeuksien ja velvollisuuksien pääperiaatteet ja osaa toimia niiden mukaan myös ristiriitatilanteissa.

Tutkinnon suorittaja osaa toimia työnopastajana. Hän pyrkii kehittämään työmenetelmiä ja soveltamaan uutta tietoa eläinten hyvinvointinäkökohtia, työturvallisuutta, taloudellisuutta ja ympäristönäkökohtia painottaen. Hän on selvillä kannattavan toiminnan periaatteista ja kykenee osallistumaan oman työkohteensa talouden ja toimintojen suunnitteluun ja seurantaan.

Tutkinnon suorittaja tuntee työpsykologian perusteita ja osaa soveltaa niitä esimiehenä toimiessaan. Hän osaa toimia ryhmissä ja erilaisissa vuorovaikutus- ja neuvottelutilanteissa. Hän on kannustava ja yhteistyötaiteinen ja osaa jakaa vastuuta. Hän toimii rakentavasti ongelmatilanteissa.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- henkilöstön hyvinvoinnin merkityksen tuntemus
- säädösten ja määräyksien tuntemus ja valvonta
- työnantajaa ja työntekijää koskevien oikeuksien ja velvollisuuksien tuntemus
- laatujärjestelmän soveltaminen
- töiden suunnittelu, organisointi ja johtaminen
- työpsykologian perusteiden tuntemus ja soveltaminen
- työnopastajana toimiminen
- vuorovaikutustaidot
- ristiriitatilanteissa toimiminen ja ongelmanratkaisutaito
- oman roolin tiedostaminen ja toiminnan taloudellisuus
- työpisteen talouden ja toimintojen suunnittelu ja seuranta
- tietotekniikan käyttötaito
- työmenetelmien kehittäminen ja uuden tiedon soveltaminen
- alan kehityksen seuraaminen ja ammattitaidon kehittäminen.

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja tietää, miten henkilösuhteiden odotetaan toimivan työyhteisössä. Hän on selvillä siitä, miten ihmissuhteet ja hyvinvointi vaikuttavat organisaation tulokselliseen toimintaan. Hän ymmärtää, että henkinen hyvinvointi riippuu myös vuorovaikutuksen toimivuudesta ja että hän itse on tässä keskeinen vaikuttaja. Hän vaikuttaa toiminnallaan siten, että työyhteisössä on miellyttävää ja turvallista työskennellä.

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt alan työturvallisuussäädöksiin ja määräyksiin siten, että pystyy esimiehenä ohjaamaan ja valvomaan niiden noudattamista. Erityisen hyvin hän tuntee maatalouslomittajan työssä ilmenevät työturvallisuus- ja terveysriskit ja osaa ohjata maatalouslomittajia käyttämään eri työpisteissä tarvittavia henkilösuojaimia. Hän tuntee alan työsopimuksen tarkoituksen ja pääsisällön ja osaa soveltaa sitä muun muassa omiin oikeuksiinsa ja velvollisuuksiinsa nähden. Hän tietää, miten esimerkiksi työhönottotilanteessa tulee toimia työnantajana ja työntekijänä. Hän tuntee laatujärjestelmän niin, että osaa laatia sen mukaisia työohjeita ja valvoa niiden noudattamista työkohteissa.

Tutkinnon suorittaja on tutustunut työpsykologian ja ergonomian perusteisiin ja osaa soveltaa niitä työnjohtajana toimiessaan sekä opastaessaan ja perehdyttäessään henkilöitä tehtäviinsä. Hän osaa tehdä työvuorolistat ja työpisteiden olosuhdekaritukset sekä ohjata maatalouslomittajia turvallisiin työtapoihin. Hän osaa suunnitella ja organisoida tehtävät tasapuolisesti, toimia asiallisesti ja noudattaa säädöksiä, määräyksiä ja sopimuksia. Töiden suunnittelussa hän ottaa huomioon työajan mitoituksen ja työkohteiden erilaisuuden ja pyrkii siihen, että työpanos on tehokkaasti käytössä. Hän osaa päättää töiden tärkeysjärjestyksestä ja organisoida työt

nopeasti, taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

Tutkinnon suorittaja hallitsee työtehtävät niin, että osaa opastaa työntekijää tehtäviinsä myös omalla esimerkillään. Opastustilanteessa hän pystyy välittämään viestinsä selvästi ja ymmärrettävästi sekä sovittamaan tehtävän vaativuuden työntekijän psyykkiset ja fyysiset kyvyt huomioon ottaen. Hänen johtamistapansa on joustava, kannustava ja yhteishenkeä luova. Hän pystyy osallistumaan erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin ja neuvotteluihin ja toimimaan niissä puheenjohtajana sekä osoittamaan niissä sellaisia sosiaalisia ja yhteistyötaitoja, että myös ongelmalliset kysymykset voivat tulla ratkaistuiksi.

Tutkinnon suorittaja tietää, miten voi toiminnallaan vaikuttaa organisaationsa talouteen. Hän ymmärtää oman työkohteensa talouteen vaikuttavat tekijät ja pystyy osallistumaan taloussuunnitteluun ja -seurantaan sekä yksikön toimintojen kehittämiseen. Hän pystyy hyödyntämään tietotekniikkaa työssään ja seuraa aktiivisesti alalla tapahtuvia uudistuksia. Hän pyrkii kehittämään ammattitaitoaan seuraamalla alan kehittymistä ja etsimällä ja hankkimalla tietoa työyhteisöstään, kirjastosta, tietoverkosta, alan julkaisuista tai muulla tavoin. Hän on kiinnostunut työmenetelmien kehittamisestä siten, että uudistuksissa toteutuu myös työturvallisuus, taloudellisuus ja eläinsuojelu.

19 § Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaidon osoittamiseksi annettavien näyttöjen lähtökohtana on saada selville, kuinka hyvin käytännön taidot ja niiden pohjana oleva tietoperusta sekä käsitteelliset rakenteet ovat sovittuneet yhteen ja suhteessa siihen, mitä tutkinnon eri osissa vaaditaan. Tätä on testattava pääasiassa toiminnallisilla tehtävillä, joita voidaan tarvittaessa täydentää suullisesti, kirjallisesti tai muilla tavoin.

Taidon pääasiallisena arviointimuotona on käytettävä työnäyttöä, taitotestiä, työtoiminnan havainnointia tai simulointia ja kestoaltaan vaihtelevia projektitehtäviä. Myös portfolioita eli dokumentoituja todisteita vaadittavasta osaamisesta sekä muita arviointimenettelyjä ja näiden yhdistelmiä voidaan käyttää. Yksittäisen arviointimuodon käytön valinnassa on otettava huomioon mm., kuinka hyvin se sopii tutkintovaatimusten mittaamiseen, miten se vastaa työelämän luonnollisia käytäntöjä, kuinka hyvin sen avulla voidaan erotella haluttu pätevyys ei-pätevästä osaamisesta, miten helppokäyttöinen se on eri toimintaympäristöissä sekä kuinka selkeä se on arvioijille ja arvioitavalle. Edellytetyn ammattitaidon taustalla olevan tiedon ja ymmärryksen tason selvittämiseksi toiminnallisen näytön tukena voidaan käyttää kyselyjä ja haastatteluja, itse- ja ryhmäarviointia, kirjallisia tuotoksia, asian tuntijakeskusteluja tai muuta keinoa, jolla tutkittavan osaamisen taso täsmentyy.

Ammattitaito on arvioitava jokainen tutkinnon osa kerrallaan niin, että tutkittavan ammattitaitoa verrataan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin. Arviointikriteerien mukainen suoritus on hyväksyttävä. Tutkintotoimikunnalla on oikeus syventää tässä esitettyjä arvioinnin perusteita, mutta se ei saa muuttaa niitä. Lopullista linjausta tehdessään tutkintotoimikunta voi päättää muun muassa siitä, mitkä ovat arvioinnin kohteiden painopisteet tutkinnon eri osissa, saako ja minkä verran hyväksyttävään suoritukseen sisältyä riittämättömäksi tulkittavaa osaamista,

minkälaisesta osaamisesta se saa olla ja onko se kompensoitava tai kompensoitavissa paremmalla osaamisella jossakin toisessa arvioinnin kohteessa samassa tutkinnon osassa. Nämä joustoon ja rajatapauksiin liittyvät ratkaisut ja muut arvioinnin tarkennukset tutkintotoimikunnan on viestitettävä tutkinnon järjestäjille näiden kanssa käytävissä neuvotteluissa. Neuvotteluissa on sovittava myös portfolioiden maksimaalisesta osuudesta näyttöjen antamisessa.

LIITE

Ammatin kuvaus

Karjatalouden ammattitutkinnon suorittanut on kotieläintuotannon ammattilainen, joka työskentelee joko itsenäisenä karjatalousyrittäjänä tai maatalouslomittajana tai toimii nautojen sorkkahoitajana. Hän voi toimia myös työsuhteisena kotieläintenhoitajana. Karjatalousyrittäjä suunnittelee, organisoii ja johtaa karjatilansa toimintaa ja elintarvikkeiden tuotantoa voimassa olevien kriteerien ja tilakohtaisen laatu-järjestelmän mukaan. Maatalouslomittaja työskentelee useimmiten maatalouslomituksen paikallisyksikön palveluksessa ja tekee lomituspalvelutiloilla päivittäiset karjataloustyöt sekä muut tilan hoitoon liittyvät välttämättömät tehtävät silloin, kun yrittäjä on lomalla. Hän on kunnan työntekijä, mutta hän voi toimia myös lomituspalveluyrittäjänä. Sorkkahoitaja on itsenäinen ammatinharjoittaja.

Karjatalousyrittäjän on elintarvikkeita tai elintarvikkeiden raaka-aineita tuottaessaan pystyttävä yhdistämään luonnon tarjoamat tuotantomahdollisuudet, tuotantovälineisiin sitoutunut pääoma ja kohtuullinen työpanoksensa. Hänen on tunnettava tuotannon kannattavuuteen vaikuttava kansallinen hinta- ja tukipolitiikka sekä laajenevan Euroopan unionin toimenpiteet. Tilakohtaisen kannattavuuden parantaminen vaatii jatkuvaa oman toiminnan kehittämistä, kustannusten seurantaa, tila- ja karjakoon optimointia, uuden teknologian hyödyntämistä sekä maatalousyrittäjien välisen yhteistyön kehittämistä.

Karjatalousyrittäjä tuottaa hyvälaatuisia kotieläintuotteita valitsemallaan tuotantosuunnalla käyttäen sellaisia tuotantotekniikoita, joissa yhdistyvät taloudellisuus, eettisyys ja ympäristön säästäminen. Hän osaa kasvi- ja kotieläintuotannon periaatteet ja hallitsee siten käytännön työt kotieläinsuojissa ja rehuntuotannossa. Yrittäjänä hänen on tunnettava alaa koskevat säädökset ja määräykset sekä sopimukset ja tiedostettava luottamuksellisen yhteistyön tärkeys. Työntekijöiden ohjauksessa ja tehtävien jaossa on toimittava tasapuolisesti ja työturvallisuutta korostaen.

Maatalouslomituksen paikallisyksikön työntekijänä maatalouslomittajan on ymmärrettävä työnsä asiakaspalveluluonne ja maatalousyrittäjien erilaiset palvelutarpeet ja käytännöt. Hänen on tunnettava lomituspalvelumuodot ja osattava toimia niiden vaatimalla tavalla. Hänen tulee tiedostaa toimintansa maatalousyrittäjien hyvinvoinnin edistäjänä ja samalla myönteisen mielikuvan levittäjänä maaseudusta.

Maatalouslomittajan työssä korostuvat eläinten käsittelytaidot sekä elintarvikehygienian, kotieläinten ruokinnan ja terveydenhoidon hallinta. Hän toimii työnjohdon ja yrittäjän antamien ohjeiden mukaan työturvallisuutta noudattaen. Hän tekee työnsä itsenäisesti vastaten tilan eläinten hyvinvoinnista, tuotannon jatkumisesta normaalina, koneiden ja laitteiden käytöstä sekä niiden kunnossa pysymisestä. Hänen on oltava kiinnostunut ammattitaitonsa ylläpitämisestä ja kehittämisestä niin, että pystyisi työskentelemään myös uusinta teknologiaa käyttävillä asiakas-tiloilla niiden tuotantosuunnasta riippumatta.

Sorkkahoitajan työssä korostuu toiminnallisen sorkkahoidon perusteiden tuntemus ja käytännön sorkkahoitotöiden hallinta. Yrittäjänä hänen on lisäksi osattava yrittäjyyden perusasiat.